BIULETYN
CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Warszawa, dnia 2 marca 1960 r. **Nr 3**

SPIS TREŚCI:

Dział A

Poz. 16 —uchwała VIII Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 9 lutego 1960 r. w sprawie udziału związków zawodowych w rozwijaniu postępu technicznego . . . . . Str. 34

„ 17 —uchwała VIII Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 9 lutego 1960 r. w sprawie podziału funduszu zakładowego . . . . „ 39

„ 18 —uchwała Komitetu Wykonawczego Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 29 grudnia 1959 r. w sprawie opieki związków zawodowych nad młodzieżą zorganizowaną w ochotniczych hufcach pracy Związku Młodzieży Socjalistycznej . . . . . „ 40

„ 19 —uchwała Centralnej RadyZwiązków Zawodowych z dnia 30 listopada 1959 r. w sprawie opłat za wczasy pracownicze Funduszu Wczasów Pracowniczych „ 41

Dział B

„ 20 —rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1959 r. w sprawie zasad i trybu ustalania wysokości oraz rozliczania kredytów na zasiłki chorobowe z funduszów ubezpieczenia społecznego . . . . . „ 42

„ 21 —rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1959 r. w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych . . . . . „ 43

„ 22 —uchwała Nr 491 Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1959 r. w sprawie zasad ustalania wskaźnika procentowego określającego wysokość kredytów na zasiłki limitowane na rok 1960 . . . . . „ 48

„ 23 —uchwała Nr 492 Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1959 r. w sprawie ustanowienia odznaki „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii". . „ 48

„ 24 —rozporządzenie Ministrów Rolnictwa i Zdrowia z dnia 24 listopada 1959 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu środków chemicznych w rolnictwie . . . . . „ 49

„ 25 —rozporządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 17 grudnia 1959 r. w sprawie organizacji i zakresu działania przedsiębiorstw lasów państwowych (wyciąg) . . . . . „ 54

„ 26 —rozporządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 21 listopada 1959 r. w sprawie zatrudniania młodocianych w wieku powyżej 16 lat przy pracach nie wymagających kwalifikacji zawodowych w przedsiębiorstwach budowlanych, budowlano-montażowych, przemysłowych, geologicznych, transportowych i innych przedsiębiorstwach usługowych . . . . . „ 55

„ 27 —zarządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 28 grudnia 1959 r. w sprawie zaliczania do dni przepracowanych przerw pracy w budownictwie spowodowanych warunkami atmosferycznymi . . . . . „ 56

DZIAŁ A

16

UCHWAŁA

VIII PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

z dnia 9 lutego 1960 r.

w sprawie udziału związków zawodowych w rozwijaniu postępu technicznego.

IV Plenum Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej postawiło przed klasą robotniczą i całym narodem problem rozwoju postępu technicznego, od którego głównie zależy wzrost wydajności pracy i produkcji, dobrobyt i poziom kultury naszego społeczeństwa.

W kraju naszym wysiłkiem całego narodu stworzona została odpowiednia baza przemysłowo-techniczna pozwalająca na przyspieszenie postępu technicznego; uruchomiliśmy nowe gałęzie produkcji, zbudowaliśmy setki nowych zakładów pracy, wyposażonych w nowoczesne maszyny i urządzenia, wiele pracy włożyliśmy w modernizację starych zakładów. Przemysły: maszynowy, energetyczny, elektrotechniczny, elektroniczny, chemiczny i inne osiągnęły poziom pozwalający — w zasadzie — na rozwiązywanie trudnych problemów technicznych.

Równolegle z rozwojem przemysłu wzrosły nasze kadry techniczne. Posiadamy obecnie ćwierćmilionową kadrę inżynierów i techników, setki tysięcy wysoko kwalifikowanych robotników. Rozbudowaliśmy wyższe szkolnictwo techniczne, instytuty naukowo-badawcze i przemysłowe placówki badawcze.

Pomimo tych osiągnięć wprowadzanie postępu technicznego w Polsce jest ciągle jeszcze niewystarczające i niewspółmierne w stosunku do posiadanych już możliwości i stale rosnących potrzeb.

Związki zawodowe w pełni doceniają rolę postępu technicznego jako niezwykle ważnej i żywotnej sprawy dla rozwoju całej naszej gospodarki i każdego przedsiębiorstwa, dla całego społeczeństwa i każdego człowieka pracy.

Postęp techniczny w przemyśle i w rolnictwie, w całej naszej gospodarce zapewnia bowiem wyższą wydajność pracy, szybszy wzrost produkcji i dochodu narodowego, a co za tym idzie możliwość systematycznego wzrostu poziomu życiowego ludności i naszego kraju, a równocześnie pozwala przeznaczać poważne środki na tworzenie nowych stanowisk roboczych dla licznych roczników młodzieży, które za kilka lat zaczną wchodzić w wiek zdolności do pracy.

W ten sposób postęp techniczny w warunkach socjalizmu przyczynia się do rozwoju gospodarczego i do zapewnienia możliwości rozszerzenia zatrudnienia mężczyzn i kobiet zarówno w produkcji, jak i w usługach. Wykorzystanie tych możliwości wymaga też głębszego uwzględnienia zagadnień związanych z polityką zatrudnienia w naszym planowaniu gospodarczym w skali poszczególnych branż, województw i całego kraju.

Stawiając przed ruchem zawodowym zadanie, wynikające z konieczności przyspieszenia postępu technicznego, Plenum CRZZ ma na uwadze ścisłą ich łączność z działalnością związkową zmierzającą do rozszerzenia asortymentu, podniesienia jakości i potanienia produkcji dóbr konsumpcyjnych, rozwijania budownictwa mieszkaniowego, rozwoju sieci instytucji usługowych itp. W postępie technicznym widzimy również narzędzie, które czyni pracę ludzką lżejszą i bezpieczniejszą oraz zapewnia lepszą ochronę zdrowia mas pracujących.

Postęp techniczny zmniejszając ciężar pracy fizycznej przyczynia się do stopniowego zacierania różnic pomiędzy pracą fizyczną a umysłową, stwarza perspektywy skrócenia czasu pracy, a tym samym zwiększenia czasu wolnego przeznaczonego na wypoczynek, życie społeczne i kulturalne oraz na naukę.

W dobie obecnej postęp techniczny w dużej mierze rozstrzyga o znaczeniu i miejscu Polski w świecie, o naszym wkładzie w walkę o trwały pokój, o naszym udziale w zapewnieniu zwycięstwa socjalizmu nad kapitalizmem w pokojowym współzawodnictwie.

*

1. Realizacja uchwały IV Plenum Komitetu Centralnego PZPR w sprawie postępu technicznego wysuwa przed związkami zawodowymi przede wszystkim zadanie rozwinięcia różnorodnych form masowej działalności społecznej wśród robotników, majstrów, inżynierów i pracowników nauki w celu jak najżywszego zainteresowania załóg i ogółu ludzi pracy problemami rozwoju techniki.

Organizacje związkowe i samorząd robotniczy powinny stwarzać w przedsiębiorstwach atmosferę twórczej pracy i zdrowej krytyki, których celem jest przezwyciężenie konserwatyzmu i rutyniarstwa na rzecz ciągłego doskonalenia narzędzi pracy i jej organizacji, metod produkcji i wyrobów.

Niezbędne jest wszechstronne rozwijanie inicjatywy robotników, techników i inżynierów w zakresie stosowania bardziej wydajnych procesów wytwórczych i narzędzi pracy, stwarzających też lepsze warunki bezpieczeństwa i higieny pracy.

Związki zawodowe, samorząd robotniczy a także administracja gospodarcza powinny otoczyć

wszechstronną opieką i zapewnić pomoc inicjatorom i twórcom nowych pomysłów racjonalizatorskich, ulepszeń i rozwiązań technicznych, a także tym, którzy wskazują na konieczność i mozliwość zastosowania w produkcji konkretnych osiągnięć technicznych, stosowanych w kraju czy za granicą. Jedną z podstawowych słabości obecnego stanu w dziedzinie rozwijania postępu technicznego u nas jest zbyt przewlekłe a niekiedy wręcz niedopuszczalne opieszałe wprowadzanie przez administrację gospodarczą nowej techniki, ulepszeń i usprawnień oraz oddawanie do eksploatacji nowych obiektów. Dlatego związki zawodowe i samorząd robotniczy powinny w sposób szczególny skupiać uwagę na wprowadzaniu w życie nowej techniki oraz dopilnowywać, aby w poszczególnych zakładach, zjednoczeniach i resortach nie występowała szkodliwa opieszałość w tym zakresie. Wprowadzaniu nowej techniki towarzyszyć powinny właściwe formy organizacyjne i usprawnienie pracy wszystkich ogniw administracji gospodarczej, a także działów pomocniczych i usługowych.

Związki zawodowe w pełni uznają konieczność stosowania w szerszym zakresie postępu technicznego w produkcji sprzętu i urządzeń służących zmechanizowaniu prac domowych, co ma wielkie znaczenie dla kobiet pracujących zawodowo i w gospodarstwie domowym.

W celu masowego zainteresowania załóg sprawami nowej techniki konieczne jest, by jej twórcy i inicjatorzy, racjonalizatorzy i nowatorzy byli odpowiednio do wkładu myśli i pracy wynagradzani i popularyzowani.

Inicjowanie oraz szybkie upowszechnianie ulepszeń i usprawnień, wdrażanie nowej techniki i — co szczególnie ważne — uzyskiwanie właściwych efektów postępu technicznego jest możliwe jedynie w warunkach ładu i porządku w przedsiębiorstwach. Dlatego też realizacja zadań postawionych przez III Plenum Komitetu Centralnego — ulepszanie organizacji produkcji i pracy, ulepszanie kooperacji wewnątrzzakładowej i międzyzakładowej oraz zaopatrzenia, porządkowanie płac, norm i zatrudnienia, umocnienie dyscypliny pracy — jest stale aktualnym zadaniem, które wiąże się ściśle z przyspieszeniem postępu technicznego, rekonstrukcją zakładów i modernizacją podstawowych gałęzi gospodarki narodowej, z zapewnieniem wzrostu wydajności pracy.

2. W naszej uspołecznionej, planowej gospodarce konkretyzacja i zapewnienie warunków dla realizacji zadań postępu technicznego znajduje wyraz w rocznych, wieloletnich i perspektywicznych planach rozwoju techniki oraz w planowaniu i koordynacji prac naukowo-badawczych.

Rady zakładowe i samorząd robotniczy oraz wszystkie instancje związkowe mają obowiązek współdziałania w przygotowywaniu tych planów wraz z kierownictwami zakładów, ze zjednoczeniami i resortami, z instytucjami i placówkami naukowo-badawczymi. Przed placówkami tymi stoi zadanie ścisłej współpracy z zakładami przy wprowadzeniu nowych metod technologicznych i urządzeń. Związki zawodowe powinny szczególnie dbać, aby w planach rozwoju techniki uwzględnione były wszystkie uznane za słuszne wnioski i rozwiązania techniczne, zgłaszane przez robotników oraz personel inżynieryjno-techniczny.

Samorząd robotniczy w przedsiębiorstwach powinien nie tylko współdziałać w opracowywaniu zakładowych planów rozwoju techniki, lecz zgodnie z ustawą rozpatrywać i zatwierdzać je na Konferencji Samorządu Robotniczego. Sprawą związków zawodowych i samorządu robotniczego jest troszczyć się o to, aby projekty zakładowych planów rozwoju techniki powstawały w oparciu o opinię załogi i uwzględniały jej uzasadnione wnioski i propozycje. Jest to nie tylko warunek prawidłowego opracowania planu rozwoju techniki i wszechstronnego sięgnięcia do rezerw produkcyjnych przedsiębiorstw, lecz także — co jest szczególnie ważne — również realizowania tego planu przy udziale całej załogi.

Rady zakładowe, wszystkie instancje związkowe powinny zwrócić baczną uwagę w toku wstępnych prac i dyskusji na szczeblu zakładów, zjednoczeń i resortów, aby przy opracowywaniu szczególnie ważnych w naszych warunkach planów rekonstrukcji i modernizacji zakładów pracy, mechanizacji i stopniowej automatyzacji procesów wytwórczych skoncentrować się na tych przedsiębiorstwach, które ułatwiają pracę robotnika, czynią ją bezpieczniejszą i stwarzają lepsze warunki higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy.

Rady zakładowe i samorząd robotniczy powinny dopilnować, aby w planach rozwoju techniki obok środków z inwestycji scentralizowanych uwzględnione były wszelkie możliwości zakładów przeprowadzania własnymi środkami przedsięwzięć w dziedzinie mechanizacji robót ciężkich i transportu wewnątrzzakładowego, robót załadunkowych i wyładunkowych. Zarządy główne i zarządy okręgowe związków zawodowych określą dla poszczególnych branż w uzgodnieniu z resortami zasadnicze kierunki postępu technicznego, którymi rady zakładowe powinny w szczególny sposób się zająć. Przy realizacji zadań postępu technicznego niezbędna jest ścisła współpraca rad zakładowych z kołami zakładowymi stowarzyszeń naukowo-technicznych NOT.

3. Wielkie znaczenie dla rozwoju techniki ma twórcza myśl racjonalizatorów i wynalazców. Masowy ruch racjonalizatorski przynosi nie tylko poważne korzyści ekonomiczne, ale jest również czynnikiem wychowawczym wielkiej wagi. W ostatnich latach nastąpiło zahamowanie tego ruchu w wyniku osłabienia pracy w tej dziedzinie organizacji związkowych i stowarzyszeń twórczych, niedocenianie jego znaczenia przez administrację gospodarczą, a także nieuporządkowanie odnośnych przepisów prawa.

Zadaniem związków zawodowych jest podjęcie inicjatywy w celu jak najszybszego usunięcia tych wszystkich niedociągnięć i braków. Nie może dłużej istnieć taka sytuacja, ażeby racjonalizator czy wynalazca nie otrzymywał niezbędnej pomocy przy opracowywaniu i realizacji swych projek-

tów, żeby miesiącami wyczekiwał na przysługujące mu wynagrodzenie, żeby zamiast uznania i szacunku napotykał przeszkody i niechęć.

Plenum CRZZ wypowiada się za przyśpieszeniem nowelizacji przepisów prawnych dotyczących racjonalizacji i wynalazczości. Zwracając się do Rady Ministrów o przyśpieszenie prac komisji rządowej nad projektem prawa wynalazczego, Plenum uznaje jednocześnie za konieczne:

— wprowadzenie takiego systemu wynagrodzeń, który by gwarantował wynagrodzenie rzeczywistym twórcom odpowiednio do znaczenia i efektów ekonomicznych wynalazku względnie usprawnienia technicznego,

— zapewnienie komisyjnego rozpatrywania projektów z udziałem przedstawicieli rady zakładowej, klubu techniki i racjonalizacji oraz zapewnienie prawa uczestniczenia w posiedzeniu komisji samego racjonalizatora,

— zobowiązanie administracji gospodarczej do udzielania racjonalizatorom pomocy technicznej przy opracowywaniu projektów oraz do szybkiego realizowania przyjętych wniosków.

Należy zwrócić szczególną uwagę na stworzenie atmosfery szacunku i poważania wokół racjonalizatorów i nowatorów; wyróżniającym się spośród nich nadawać odznaki i tytuły racjonalizatora względnie zasłużonego racjonalizatora.

Plenum CRZZ uznaje za konieczne, aby w większych przedsiębiorstwach dla niesienia pomocy racjonalizatorom i wynalazcom oraz dla współpracy w tym zakresie ze związkami zawodowymi i samorządem, zostały powołane specjalne komórki względnie ustalona została odpowiedzialność za ten dział pracy określonych pracowników inżynieryjno-technicznych.

Plenum CRZZ uznaje też za konieczne powołanie we wszystkich większych produkcyjnych przedsiębiorstwach klubów techniki i racjonalizacji, uaktywnienie już istniejących klubów i stworzenie im lepszych warunków pracy przez udzielanie odpowiednich lokali, wyposażenia i pomocy technicznej. Jest to ważne zadanie stowarzyszeń inżynierów i techników, związków zawodowych i administracji gospodarczej. Kluby techniki i racjonalizacji zrzeszające racjonalizatorów, wynalazców i wszystkich tych, którzy interesują się zagadnieniami techniki, mają za zadanie rozwijać inicjatywę załogi w dziedzinie wynalazczości i racjonalizacji, udzielać pomocy przy opracowywaniu i realizacji zgłoszonych projektów, przeprowadzać otwarte dyskusje nad problemami technicznymi w zakładach pracy, propagować technikę oraz podnosić wiedzę i kulturę techniczną ogółu pracowników.

Stowarzyszenie inżynierów i techników oraz związki zawodowe powinny stanowczo przeciwdziałać ujawniającym się tendencjom do przekształcania klubów techniki i racjonalizacji w miejsce towarzyskich spotkań wąskiej grupy pracowników, bądź też w instytucje zrzeszające tylko pracowników o wyższym wykształceniu technicznym. Kluby te obok inżynierów i techników zrzeszać powinny także wynalazców i racjonalizatorów, nowatorów produkcji i kwalifikowanych robotników, interesujących się sprawami techniki.

Należy także zapewnić udział robotników we władzach klubów.

W celu szerokiego rozpowszechnienia osiągnięć racjonalizatorów i wynalazców CRZZ, zarządy główne i okręgowe we współdziałaniu z NOT i stowarzyszeniami naukowo-technicznymi, powinny organizować w różnych formach wymianę doświadczeń, wykorzystując m. in. wydawnictwa, prasę związkową, techniczną itp.

Plenum uważa za niezbędne, by resorty, zjednoczenia i inne powołane do tego instytucje państwowe ze swej strony zapewniły szerokie upowszechnianie udoskonaleń, usprawnień i wynalazków technicznych.

W rozwoju ruchu racjonalizatorskiego często uczestniczą również naukowcy, pracownicy instytutów, wyższych uczelni itp. Biorą oni udział w pracach komisji do spraw techniki i racjonalizacji organizowanych wspólnie przez niektóre WKZZ i WKP NOT, nawiązując łączność z zakładami pracy oraz udzielając pomocy i instruktażu klubom techniki i racjonalizacji.

W ostatnim czasie komisje te przeprowadziły szereg udanych imprez, jak np. organizowanie „Tygodnia Wynalazcy i Racjonalizatora" czy też spotkania działaczy KTiR w celu wymiany doświadczeń.

Plenum CRZZ uważa za niezbędne rozwijanie w dalszym ciągu tej działalności i powołanie przy WKZZ wspólnie z WKP NOT we wszystkich województwach rad do spraw postępu technicznego, wynalazczości i racjonalizacji.

Przy CRZZ należy powołać komisję dla koordynowania tej działalności.

Stałą troską związków zawodowych i powołanych rad powinno między innymi być zbliżenie pracowników naukowych wyższych uczelni technicznych, instytucji i placówek naukowo-badawczych do zakładów w celu lepszego kojarzenia działalności tych uczelni i placówek z potrzebami produkcji i udzielania pomocy zakładom w rozwiązywaniu poszczególnych problemów technicznych.

Plenum CRZZ zaleca instancjom związkowym szerokie rozwijanie ruchu brygad racjonalizatorskich, w ramach których współdziałają robotnicy, racjonalizatorzy, technicy, inżynierowie, a niekiedy także i pracownicy nauki. Brygady te korzystając z wiedzy, doświadczeń i inicjatywy ich uczestników mogą przyczynić się do rozwiązania trudnych problemów technicznych w zakładzie pracy, opracować potrzebne projekty, wykonać prototypy i doprowadzić do szybszego wprowadzenia w życie projektu.

Rozwijanie masowego ruchu racjonalizacji i wynalazczości pod hasłem: „Co i jak można ulepszyć na swoim stanowisku roboczym, w swoim

wydziale i zakładzie pracy" jest obowiązkiem związków zawodowych i samorządu robotniczego we współdziałaniu ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi i administracją gospodarczą.

Szczególnie ważne zadania w tej dziedzinie spoczywają na zakładowych organizacjach związkowych, radach zakładowych i oddziałowych, mężach zaufania.

Istotnym zadaniem ruchu zawodowego jest nasycenie indywidualnego i zespołowego współzawodnictwa pracy problematyką postępu technicznego. W tym celu zaleca się organizowanie konkursów racjonalizatorskich, dotyczących rozwiązywania podstawowych problemów produkcyjnych i technologicznych oraz problemów łączących się z poprawą warunków bhp. Chodzi również o to, by w zobowiązaniach podejmowanych przez uczestników współzawodnictwa pracy należne miejsce zajęły sprawy rozwoju techniki, podniesienia wiedzy technicznej i kwalifikacji pracowników oraz sprawy udziału załóg w ruchu nowatorskim i racjonalizatorskim itp.

Realizacja planów postępu technicznego powinna stanowić jeden z podstawowych elementów współzawodnictwa międzyzakładowego o sztandary przechodnie.

W rozwijaniu postępu technicznego przodować powinny zwłaszcza zespoły współzawodniczące o tytuł brygady pracy socjalistycznej, w których liczny udział bierze młodzież pracująca.

Związki zawodowe i ZMS będą dążyć do stworzenia niezbędnych warunków rozwijania pomysłowości i inicjatywy twórczej młodych robotników, techników i inżynierów w pracy nad wprowadzaniem postępu technicznego. Powinny one również dbać o otaczanie opieką studentów, absolwentów uczelni technicznych i szkół zawodowych w czasie odbywania przez nich praktyki i wstępnego stażu pracy, o przydzielenie młodym inżynierom, posiadającym odpowiednie kwalifikacje, konkretnych poważniejszych zadań.

Plenum CRZZ zobowiązuje zarządy główne, aby współdziałały z resortami i ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi w celu opracowania względnie ulepszenia obowiązujących programów wstępnego stażu pracy, które dotychczas nie pozwalają na dostateczne przygotowanie młodej kadry inżynieryjno-technicznej. Śmielej należy wysuwać młode kadry na odpowiadające ich kwalifikacjom i doświadczeniu stanowiska.

4. W szerokiej ofensywie na froncie postępu technicznego dziedziną o doniosłym znaczeniu dla klasy robotniczej i ruchu zawodowego jest postęp w technice bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zadaniem instancji związkowych, związkowej inspekcji pracy i samorządu robotniczego jest rozwijanie działalności zmierzającej do jak najszerszego wykorzystania nowoczesnych metod techniki ochrony pracy i zmniejszania dzięki temu liczby wypadków oraz ulepszenia higienicznych warunków pracy.

Biura projektowe, konstrukcyjne i technologiczne przy projektowaniu i budowie urządzeń technicznych oraz opracowywaniu procesów technologicznych w nowo powstających i modernizowanych zakładach pracy powinny w pełni przestrzegać wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, opartych na nowoczesnych zdobyczach nauki i techniki. Niezbędne jest, by biura te były zabezpieczone w kadry wyspecjalizowane w dziedzinie bhp. Związkowa techniczna i społeczna inspekcja pracy powinny dopilnować, aby każdy projekt nowej inwestycji podlegał weryfikacji z punktu widzenia wymagań bhp, tak aby nie dopuścić do budowy, a tym bardziej do eksploatacji nowych obiektów, wykazujących braki pod względem urządzeń bhp.

Związki zawodowe powinny dopilnować, aby osiągnięcia nauki i techniki znalazły zastosowanie w produkcji odzieży ochronnej i sprzętu ochrony osobistej, a także urządzeń oświetleniowych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych.

Problemy postępu technicznego powinny być rozwiązywane w zakładach z uwzględnieniem wymogów poprawy zdrowotności załóg.

W tej dziedzinie poważne zadania stoją przed Centralnym Instytutem Ochrony Pracy, instytutami medycyny pracy i innymi placówkami naukowo-badawczymi.

Do ważnych i aktualnych zadań stojących przed CIOP i instytutami branżowymi należy zaliczyć opracowanie ogólnych wytycznych do konstruowania bezpiecznych maszyn i urządzeń technicznych, opracowanie skuteczniejszych metod walki z pyłami, hałasem i drganiami oraz poprawy warunków klimatycznych na stanowiskach roboczych.

Prace naukowe i praktyczna działalność CIOP i Instytutu Medycyny Pracy powinny wyprzedzać wprowadzenie nowych technologii. W tej dziedzinie na instytutach medycyny pracy ciąży obowiązek opracowywania kryteriów higieniczno-sanitarnych, wynikających ze stopnia toksyczności stosowanych w produkcji substancji. Instytuty medycyny pracy w większym niż do tej pory stopniu powinny zająć się rozwiązywaniem występujących w zakładach problemów ochrony zdrowia.

Dla usprawnienia działalności wymienionych instytutów, a w szczególności CIOP, należy im zapewnić lepsze niż dotychczas warunki pracy pod względem lokalowym, wyposażenia technicznego i kadr.

W celu wymiany doświadczeń oraz koordynowania swych zamierzeń, wyżej wymienione instytuty powinny zacieśniać współpracę, a także nawiązać ściślejszy kontakt z instytutami zagranicznymi, przede wszystkim Związku Radzieckiego i innych krajów socjalistycznych.

5. Realizacja zadań postępu technicznego i nowa technika wymagają od pracowników znacznie wyższego poziomu przygotowania ogólnego i zawodowego niż może go zapewnić nasz obecny system nauczania i dotychczasowe programy.

W tej sytuacji Plenum CRZZ uznaje za konieczne stopniową reorganizację 7-letniej szkoły podstawowej zmierzającą do zapewnienia dodat-

kowych dwóch lat nauczania w zakresie przysposobienia zawodowego i ogólnokształcącego. Należy również zapewnić, by w dalszym rozwoju średnich szkół ogólnokształcących i zawodowych programy tych szkół były uzupełniane wiadomościami z zakresu techniki i aby nauczanie w tych szkołach powiązane było należycie z życiem praktycznym i z pracą produkcyjną.

Administracja i samorząd robotniczy, organizacje związkowe i ZMS powinny opracować długofalowe plany systematycznego szkolenia, dokształcania i podnoszenia kwalifikacji ogółu pracowników. Opracowanie i realizację tych planów należy oprzeć na znajomości stopnia zaawansowania, możliwości i zamiłowań zawodowych członków załogi. Resorty i zjednoczenia współpracujące ze związkami zawodowymi i władzami szkolnymi powinny organizować różne formy podnoszenia kwalifikacji i uzupełniania wykształcenia pracowników.

Plenum CRZZ uznaje za konieczne wprowadzić wiadomości z zakresu techniki do programów szkolnictwa ogólnokształcącego dla pracujących oraz do programów szkolenia aktywu związkowego i samorządu robotniczego.

Szczególną opieką rady zakładowe powinny otoczyć robotników młodych i przyuczonych do zawodu, umożliwiając im dalszą naukę i podnoszenie kwalifikacji. Rady zakładowe powinny dopilnować, aby przy awansach brane były pod uwagę kwalifikacje osiągnięte poprzez naukę i doświadczenie produkcyjne.

W pracy nad doskonaleniem systemów płac związki zawodowe powinny dążyć do tego, aby wymagania kwalifikacyjne określone w taryfikatorach odpowiadały aktualnemu poziomowi techniki.

6. Ważnym czynnikiem rozwoju postępu technicznego i ożywienia ruchu racjonalizacji i wynalazczości jest upowszechnianie wiedzy technicznej i podnoszenie poziomu kultury technicznej mas pracujących oraz stwarzanie klimatu powszechnego zainteresowania problematyką postępu technicznego w społeczeństwie.

VIII Plenum CRZZ zobowiązuje wszystkie instancje związkowe, a w szczególności związkowy pion kulturalno-oświatowy, do rozwinięcia systematycznej masowej propagandy w celu upowszechnienia wiedzy, przodujących metod pracy i podniesienia kultury technicznej załogi.

Organizacje związkowe w przemyśle i rolnictwie we wszystkich gałęziach gospodarki powinny wychowywać załogi w duchu wysokiej kultury pracy, dbałości o czystość, ład i porządek na własnym stanowisku pracy i w całym zakładzie, poszanowania maszyn, urządzeń i narzędzi pracy, troski o estetyczny wygląd zakładu i jego otoczenia.

W klubach i domach kultury należy organizować odczyty o tematyce technicznej oraz spotkania z przedstawicielami nauki i nowatorami produkcji. Organizacje związkowe powinny udzielać szczególnej pomocy działającym w ramach klubów zespołom mającym za zadanie szerzenie zamiłowania do różnych dziedzin techniki.

Przy projektowaniu klubów i domów kultury należy przewidzieć odpowiednie pomieszczenia i urządzenia służące szerzeniu wiedzy i kultury technicznej.

Plenum uważa za konieczne udzielenie ze strony związków zawodowych, wszechstronnej pomocy Związkowi Harcerstwa Polskiego w jego pracach w dziedzinie krzewienia kultury technicznej wśród młodzieży.

Plenum uważa za konieczne bardziej celowe wykorzystanie środków na biblioteki techniczne, położenie nacisku na szerokie popularyzowanie książek i czasopism technicznych, zwiększenie ilości tytułów popularno-technicznych i lepsze przygotowanie kadr bibliotekarskich do żywej pracy z książką techniczną.

Ważnym instrumentem popularyzowania wiedzy technicznej są gazety zakładowe, a także stoiska i wystawy techniczne, ilustrujące osiągnięcia własne i innych zakładów pracy.

W bibliotekach, klubach i świetlicach związkowych należy propagować literaturę i prasę techniczną, a w kinach związkowych organizować seanse popularnonaukowe, wyświetlać przed filmami fabularnymi filmy o problematyce technicznej.

Konieczne jest także szersze omawianie zagadnień postępu technicznego i ruchu racjonalizatorskiego w całej prasie związkowej oraz przygotowanie przez Wydawnictwo Związkowe serii publikacji na temat postępu technicznego.

* * *

Najpilniejszym zadaniem związków zawodowych jest obecnie współudział w rozwijaniu szerokiej dyskusji nad problematyką postępu technicznego w zakładach pracy oraz w placówkach i instytucjach technicznych i naukowo-badawczych. Dyskusja ta pomoże w opracowaniu zgodnego z potrzebami i możliwościami programu rozwoju techniki i sił wytwórczych w każdym przedsiębiorstwie, w każdej branży i w całej gospodarce. Wyniki tej dyskusji powinny stanowić także dla organizacji i instytucji związkowych podstawę do opracowania konkretnych planów działania i rozwinięcia systematycznej, wytrwałej, długofalowej działalności w dziedzinie postępu technicznego, w ścisłej współpracy z NOT i stowarzyszeniami naukowo-technicznymi inżynierów i techników.

Masowa praca ideowo-wychowawcza i organizatorska wśród załóg, to niezbędny wkład związków zawodowych w realizację zadań przyspieszenia postępu technicznego, rozwoju gospodarczego naszego kraju i podniesienia poziomu życiowego i kultury mas pracujących.

17

UCHWAŁA
VIII PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

z dnia 9 lutego 1960 r.

w sprawie podziału funduszu zakładowego.

Fundusz zakładowy w naszej gospodarce stał się skutecznym bodźcem zainteresowania załóg wynikami działalności gospodarczej przedsiębiorstw. Doświadczenie wskazuje, że wpływa on na zwiększenie odpowiedzialności załóg za gospodarkę zakładu pracy, zapewnia lepszą realizację współudziału załóg w zarządzaniu przedsiębiorstwami, jest poważnym czynnikiem kojarzenia interesów kolektywnych załóg i ogólnospołecznych.

Właściwe gospodarowanie funduszem zakładowym nabiera coraz bardziej na znaczeniu. W wielu przedsiębiorstwach samorząd robotniczy uzależnił wypłatę nagród od przestrzegania dyscypliny pracy, zaś ich wysokość od wkładu pracy.

W ubiegłym okresie miały jednak miejsce także fakty niewłaściwej gospodarki środkami funduszu zakładowego. Przyznawanie nagród nie zawsze było dokonywane w oparciu o wnikliwą ocenę wyników pracy. Niewspółmiernie wysokie nagrody w stosunku do rzeczywistego wkładu pracy i bez właściwego uzasadnienia przyznawano w niektórych zakładach wąskim grupom pracowników; z drugiej strony zachodziły przypadki przyznawania nagród rażąco niskich. Niekiedy, naruszając istotne założenia funduszu zakładowego, obdarowywano pracowników na stanowiskach kierowniczych przedmiotami wysokiej wartości, względnie udzielano wysokich pożyczek, w dodatku rozkładanych na wiele lat.

Stwierdzono również przypadki nagradzania osób nie zatrudnionych w przedsiębiorstwie, jak np. pracowników jednostek nadrzędnych, rad narodowych, prasy itp.

Przypadki te nie tylko naruszały przepis ustawy dający możliwość uzyskania nagród wyłącznie pracownikom przedsiębiorstwa. Miały one niekiedy wszelkie znamiona nadużyć, bowiem w dużym stopniu zobowiązywały np. pracowników jednostek nadrzędnych do subiektywnej oceny pracy przedsiębiorstwa.

Nie we wszystkich przedsiębiorstwach przestrzegana była zasada jawności w gospodarowaniu funduszem zakładowym.

W obliczu poważnych zadań gospodarczych roku 1960 i następnej 5-latki niezbędne jest dalsze zwiększenie roli samorządu robotniczego i poprawa jego pracy nad rozwojem produkcji, doskonaleniem organizacji pracy, obniżeniem kosztów własnych, wykrywaniem i uruchamianiem rezerw produkcyjnych.

W realizacji tych zadań istotnym instrumentem powinien stać się właściwy i słuszny, oparty o ocenę wkładu pracy — podział funduszu zakładowego.

Plenum CRZZ zaleca wszystkim organom samorządu robotniczego, by zwróciły szczególną uwagę na doskonalenie metod podziału środków funduszu zakładowego w sposób zapewniający skuteczne jego oddziaływanie na podnoszenie wyników ekonomicznych przedsiębiorstw, by stanowczo przeciwdziałały wszelkim naruszeniom i wypaczeniom podstawowych zasad podziału tych środków i zwalczały nadużycia w tym zakresie.

Z tych względów Plenum zaleca organom samorządu robotniczego, aby począwszy od roku 1960 (a więc już przy podziale funduszu zakładowego powstałego w wyniku działalności przedsiębiorstw w roku 1959) uwzględniały w regulaminach przyznawania nagród, ustalonych zgodnie z art. 8 pkt 3 ustawy o samorządzie robotniczym — również następujące wytyczne:

1. Część funduszu zakładowego przeznaczoną na nagrody Konferencja Samorządu Robotniczego powinna podzielić między poszczególne wydziały przedsiębiorstwa. Podziału tego należy dokonać wg kryteriów uwzględniających wkład pracy i wpływ poszczególnych komórek organizacyjnych na osiągnięcia ekonomiczne przedsiębiorstwa.

   Wielkość nagród indywidualnych w poszczególnych komórkach organizacyjnych należy ustalać w oparciu o wnioski mistrzów lub kierowników, uzgodnione z radą oddziałową i oddziałową radą robotniczą.

   Wniosek o przyznanie nagrody określający jej wysokość powinien zawierać ocenę indywidualnego wkładu pracy pracownika w zakresie wydajności pracy, ulepszenia jakości produkcji, oszczędności materiałowych, usprawnienia organizacji pracy, racjonalizacji produkcji. Należy uwzględnić zdyscyplinowanie pracownika, jego stosunek do pracy i mienia społecznego, udział i wyniki osiągnięte we współzawodnictwie pracy.

2. W celu odpowiedniego zróżnicowania nagród zależnie od wkładu pracy zaleca się, by regulaminy przewidywały uzyskanie nagród w wysokości do 150% przeciętnego miesięcznego zarobku nagradzanego pracownika, za szczególne zaś osiągnięcia w wysokości do 200% tego wynagrodzenia (obliczonego jak za urlop). Listę pracowników, którym przyznaje się nagrodę w granicach 150—200% zarobku, powinna zatwierdzić Konferencja Samorządu Robotniczego. Również nagrody dla członków dyrekcji zatwierdza KSR.

   Ustalając wysokość nagród dla członków prezydium rady robotniczej na KSR należy uwzględnić również ich wkład pracy społecznej w rozwijaniu samorządu robotniczego.

3. Nagród nie wolno jest przyznawać osobom nie będącym pracownikami zakładu pracy. Regu-

lamin może jednak przewidywać nagrody dla pracowników placówek socjalnych lub leczniczo-zapobiegawczych przy przedsiębiorstwie.

4. Z części funduszu zakładowego przeznaczonej na nagrody nie należy wydatkować jakichkolwiek kwot na pożyczki i zapomogi. Źródłem wypłat z tego tytułu są kasy zapomogowo-pożyczkowe. KSR w drodze uchwały powziętej z inicjatywy załogi lub jednej z organizacji wchodzącej w skład samorządu robotniczego może przeznaczyć z funduszu zakładowego (z części przeznaczonej na nagrody) dodatkowe środki na budownictwo mieszkaniowe, budownictwo szkół, inwestycje o charakterze komunalnym, na cele socjalne, kulturalne i wychowania fizycznego, jak również na nagrody za współzawodnictwo wypłacane w ciągu roku.
5. Konieczne jest pełne zrealizowanie zasady jawności przy podziale funduszu zakładowego. Organa samorządu robotniczego, organizacje związkowe i administracje zakładów pracy odpowiedzialne są za podawanie do wiadomości załogi listy nagradzanych pracowników z podaniem wysokości nagrody, jak też zwięzłym uzasadnieniem jej przyznania.

W tych przedsiębiorstwach, w których nie działają organa samorządu robotniczego — ich uprawnienia w zakresie podziału funduszu zakładowego przysługują plenum rady zakładowej danego przedsiębiorstwa.

Dla zapewnienia, aby podstawa odpisów na fundusz zakładowy wyrażała rzeczywiste osiągnięcia ekonomiczne przedsiębiorstwa — Plenum zaleca organom samorządu robotniczego współdziałanie z bankami oraz z komisjami rzeczoznawców przy weryfikowaniu wyników bilansowych przedsiębiorstwa.

Plenum wyraża przekonanie, że konsekwentna realizacja przez organa samorządu robotniczego, organizacje związkowe i administrację zasad określonych w niniejszej uchwale — będzie dalszym krokiem w kierunku lepszego, bardziej sprawiedliwego podziału funduszu zakładowego według wkładu pracy i przyczyni się do zwiększenia zainteresowania załóg doskonaleniem działalności gospodarczej przedsiębiorstw w interesie załogi i ogólnospołecznym.

18

UCHWAŁA
KOMITETU WYKONAWCZEGO CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

z dnia 29 grudnia 1959 r.

w sprawie opieki związków zawodowych nad młodzieżą zorganizowaną w ochotniczych hufcach pracy Związku Młodzieży Socjalistycznej.

Ochotnicze Hufce Pracy powołane zostały z inicjatywy KC ZMS przez Radę Ministrów uchwałą z dnia 13 czerwca 1958 r.

Zadaniem OHP jest pomoc w rozwijaniu gospodarki narodowej przez udział młodzieży w budowie obiektów przemysłowych. Ochotnicze Hufce Pracy mają również na celu wychowywanie młodzieży, przysposobienie jej do zawodu oraz przysposobienie wojskowe.

W związku z tym zachodzi potrzeba, aby związki zawodowe roztoczyły ze swej strony opiekę nad młodzieżą zorganizowaną w OHP i objęły ją działalnością organizacyjną.

W szczególności:

1. rady zakładowe obowiązane są przyjmować junaków OHP do związków zawodowych na ogólnie przyjętych zasadach, stosowanych w poszczególnych związkach;
2. rady zakładowe organizują junaków OHP w grupy związkowe oraz przeprowadzają wybory mężów zaufania;
3. grupy związkowe i mężowie zaufania w zakresie działalności związkowej podlegają bezpośrednio radzie zakładowej;
4. junacy, którzy byli członkami związków zawodowych przed wstąpieniem do OHP, zachowują ciągłość stażu związkowego;
5. junakom, którzy przed wstąpieniem do OHP nie byli członkami związków zawodowych, zalicza się staż związkowy od daty zatrudnienia w danym przedsiębiorstwie;
6. junacy opłacają składki członkowskie według ogólnie ustalonych w ruchu zawodowym zasad;
7. rady zakładowe obowiązane są zapewnić, aby przedstawiciele junaków OHP brali udział w pracach komisji problemowych, a zwłaszcza w komisjach do spraw młodzieży pracującej, współzawodnictwa pracy, kulturalno-oświatowej do spraw sportu i innych, a ponadto stwarzać możliwości brania aktywnego udziału w pracach zarządów (samorządów) klubów, świetlic, zespołów artystycznych itp.;
8. junacy przyjęci do związków zawodowych i opłacający bieżąco składkę członkowską mają wszystkie prawa jako członkowie związków zawodowych, a w szczególności:
   a) korzystają z wczasów FWP, świadczeń statutowych i socjalnych (korzystają z zasiłków statutowych, urządzeń socjalnych itp.);
   b) mogą być członkami kasy zapomogowo-pożyczkowej;

c) korzystają z urządzeń kulturalno-sportowych i turystycznych;

d) korzystają z bezpłatnych porad prawnych udzielanych przez organa związków zawodowych;

9. junacy na równi z pozostałymi członkami załogi danego zakładu pracy mają prawo za dobrą pracę i wyniki we współzawodnictwie być wyróżniani (indywidualnie lub grupowo) oraz nagradzani na równi z innymi członkami załogi;

10. sprawy sporne na tle warunków zatrudniania i stosowania umowy o pracę winny być rozpatrywane przy udziale przedstawiciela komendy hufca.

Organizacje i instancje związkowe obowiązane są:

1. w ramach swoich uprawnień statutowych i możliwości pomagać komendom w wykonywaniu przez hufce ich zadań produkcyjnych, wychowawczych i szkoleniowych;

2. przestrzegać, by administracja wykonywała wszystkie postanowienia wynikające z umowy o pracę zawartej z junakami OHP, w tym także by korzystali oni z dodatków z tytułu uciążliwej lub szkodliwej pracy, o ile dodatki takie są przewidziane przy określonych pracach;

3. umożliwić korzystanie przez junaków OHP ze stołówek pracowniczych na warunkach stosowanych wobec ogółu pracowników.

Rady zakładowe obowiązane są też dbać, aby junacy wypełniali wszystkie obowiązki wynikające ze statutów związkowych, przestrzegali postanowień regulaminów pracy, wypełniali należycie swoje zadania produkcyjne, podnosili kwalifikacje zawodowe oraz brali czynny udział w życiu społecznym zakładu.

Rady zakładowe, a głównie komisje do spraw młodzieży pracującej przy radach zakładowych, winny otaczać szczególną opieką OHP, interesować się ich trudnościami i efektami pracy, udzielać im bieżącej pomocy w organizowaniu życia obozowego, kulturalno-oświatowego, sportowego oraz innych form pracy wychowawczej. Należy stwarzać możliwości udziału junaków OHP w amatorskich zespołach artystycznych i sportowych.

Administracje zakładów pracy i rady zakładowe winny dbać o to, aby OHP miały dogodne warunki do prowadzenia pracy wychowawczej i szkoleniowej. Należy udostępniać junakom korzystanie w szerokim zakresie ze związkowych domów kultury, świetlic, kin związkowych, bibliotek, urządzeń kulturalno-oświatowych, sprzętu sportowego itp.

Należy też udostępniać junakom korzystanie ze środków wypoczynku świątecznego, z wycieczek niedzielnych organizowanych przez rady zakładowe lub administracje zakładów pracy.

W dużych stałych hufcach OHP należy w miarę możliwości pomagać im w wyposażeniu własnych świetlic, organizowaniu zespołów muzycznych, tanecznych i sportowych OHP, zapewnić im w ramach możliwości finansowych pomoc metodyczną i instruktorską.

Instancje związków zawodowych powinny współdziałać ze Związkiem Młodzieży Socjalistycznej w umocnieniu i dalszym rozwoju Ochotniczych Hufców Pracy.

KOMITET WYKONAWCZY
CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW
ZAWODOWYCH

19

UCHWAŁA
CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

z dnia 30 listopada 1959 r.

w sprawie opłat za wczasy pracownicze Funduszu Wczasów Pracowniczych.*)

1. Ustala się opłaty za korzystanie z wczasów pracowniczych Funduszu Wczasów Pracowniczych wg zasad określonych w załączniku do niniejszej uchwały.

2. Opłaty za korzystanie z wczasów pracowniczych ustalone niniejszą uchwałą obowiązują od dnia 1 stycznia 1960 r.

*) Opłaty za korzystanie z wczasów pracowniczych, ustalone w uchwale CRZZ, zostały na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o Funduszu Wczasów Pracowniczych (Dz. U. Nr 9, poz. 48) zatwierdzone uchwałą Nr 466/59 Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 1959 r.

Załącznik do uchwały Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 30 listopada 1959 r.

OPŁATY ZA KORZYSTANIE Z WCZASÓW PRACOWNICZYCH FUNDUSZU WCZASÓW PRACOWNICZYCH

1. Opłaty ulgowe za pobyt na wczasach pracowniczych do 14 dni, a na wczasach leczniczych do 21 dni wynoszą w zależności od wynagrodzenia za pracę pracownika, przy wynagrodzeniu za pracę miesięcznie brutto:

do	700 zł		— 120 zł
od	701 zł	do — 1.000 zł	— 160 zł
„	1001 „	„ — 1.500 „	— 240 „
„	1501 „	„ — 2.000 „	— 300 „
„	2001 „	„ — 2.500 „	— 360 „
„	2501 „	„ — 3.500 „	— 420 „
„	3501 „	„ — 4.500 „	— 500 „
ponad		— 4.500 „	— 600 „

2. Opłata pełna za pobyt na wczasach pracowniczych wynosi 60 zł za 1 dzień.
3. Opłaty za wczasy rodzinne i wczasy dla matki z dzieckiem dla osób niepracujących (członków rodziny) ustala się w wysokości przysługującej głowie rodziny otrzymującej skierowanie na wczasy.
4. Opłata za całodzienne wyżywienie jednej osoby wynosi 40 zł.
   Opłata za nocleg jednej osoby wynosi 20 zł.
   Opłaty te pobiera się w przypadkach nie objętych ust. 1—3.
5. Opłaty ulgowe i pełne za wczasy specjalne, jak np. w wagonach, na statkach, turystyczne itp., ustala się w wysokości kosztów własnych po ich zatwierdzeniu przez Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych.
6. Naczelna Dyrekcja Funduszu Wczasów Pracowniczych może w zależności od zakresu świadczeń, sezonu i miejsca położenia domu wypoczynkowego stosować odchylenia do 20% opłat wymienionych w ust. 1—4. W okresie sezonu w miejscowościach szczególnie atrakcyjnych opłaty wymienione w ust. 1 — 4 mogą być podwyższone do 30%.

DZIAŁ B

20

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 22 grudnia 1959 r.

w sprawie zasad i trybu ustalania wysokości oraz rozliczania kredytów na zasiłki chorobowe z funduszów ubezpieczenia społecznego.

(Dziennik Ustaw z dnia 11 stycznia 1960 r. Nr 1, poz. 1)

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. o zwalczaniu nadużyć w zakresie wykorzystywania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy (Dz. U. Nr 35, poz. 154) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy rozporządzenia mają zastosowanie do państwowych i spółdzielczych zakładów pracy, działających na zasadach rozrachunku gospodarczego, jeżeli w dniu 2 stycznia danego roku zatrudniają co najmniej 50 pracowników nie otrzymujących wynagrodzenia w okresie niezdolności do pracy z powodu choroby.

2. Za pracowników w rozumieniu ust. 1 uważa się również członków i kandydatów na członków zatrudnionych w spółdzielniach pracy.

§ 2. Kredyty dla poszczególnych zakładów pracy przewidziane na wypłatę zasiłków z funduszów ubezpieczenia społecznego obejmują następujące rodzaje zasiłków chorobowych, zwanych w dalszym ciągu „limitowanymi":

1) zasiłek dla pracownika leczącego się w domu (ambulatoryjnie),
2) zasiłek za okres odosobnienia w razie choroby zakaźnej,
3) zasiłek za okres opieki nad chorym dzieckiem.

§ 3. Wysokość kredytów na zasiłki limitowane wypłacane z funduszów ubezpieczenia społecznego ustala w formie wskaźnika procentowego na poszczególne kwartały organ ubezpieczeń społecznych właściwy do pobierania składek na ubezpieczenia społeczne.

§ 4. 1. Wskaźnikiem procentowym, o którym mowa w § 3, jest stosunek wydatków na zasiłki limitowane do funduszu płac, stanowiącego podstawę obliczenia składek na ubezpieczenia społeczne.

2. Rada Ministrów określa w drodze uchwały zasady ustalania wskaźnika procentowego na poszczególne kwartały każdego roku.

3. Decyzja organu ubezpieczeń społecznych ustalająca wskaźniki procentowe w myśl uchwały Rady Ministrów jest ostateczna.

§ 5. 1. Wskaźnik procentowy ustalony w myśl uchwały Rady Ministrów przewidzianej w § 4 ust. 2 może być obniżony przez organ ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w § 3, jeżeli jest on znacznie wyższy od wskaźników procentowych obliczonych dla zakładów pracy o porównywalnych warunkach działania.

2. Decyzję o obniżeniu wskaźników w myśl ust. 1 wydaje organ ubezpieczeń społecznych po wszechstronnej analizie przyczyn zwiększonych wydatków na zasiłki limitowane, przeprowadzonej wspólnie z odpowiednim organem służby zdrowia oraz z zarządem okręgowym właściwego związku zawodowego. O obniżeniu wskaźnika procentowego zakład pracy powinien być zawiadomiony przez organ ubezpieczeń społecznych w czasie poprzedzającym odpowiedni kwartał.

3. Od decyzji wydanej na podstawie ust. 1 zakład pracy może odwołać się w ciągu miesiąca od dnia jej doręczenia do Centralnego Zarządu Ubez-

pieczeń Społecznych. Odwołanie zakładu pracy nie wstrzymuje wykonania decyzji. Decyzja Centralnego Zarządu Ubezpieczeń Społecznych jest ostateczna.

§ 6. Wysokość kredytów na zasiłki limitowane może być podwyższona po upływie kwartału przez organ ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w § 3, na uzasadniony wniosek zakładu pracy, jeżeli znaczny wzrost wydatków na zasiłki limitowane spowodowany został w kwartale:

1) epidemią lub szczególnymi zdarzeniami losowymi,
2) innymi obiektywnymi przyczynami niezależnymi od zakładu pracy.

§ 7. Jeżeli wydatki na zasiłki limitowane wyniosły w zakładzie pracy w ciągu roku mniej niż 0,5% funduszu płac, stanowiącego podstawę obliczenia składek na ubezpieczenia społeczne, można odstąpić od ustalenia wysokości kredytów na zasiłki limitowane w roku następnym.

§ 8. 1. W terminie zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne za ostatni miesiąc każdego kwartału zakład pracy obowiązany jest składać organowi ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w § 3, kwartalne sprawozdanie o wydatkach na zasiłki limitowane.

2. Kwartalne sprawozdanie o wydatkach na zasiłki limitowane powinno zawierać:

1) wysokość funduszu płac, stanowiącego podstawę obliczenia składek na ubezpieczenia społeczne,
2) wysokość kredytów na zasiłki limitowane wynikającą ze wskaźnika procentowego ustalonego na kwartał sprawozdawczy,
3) kwotę wydatków na zasiłki limitowane,
4) różnicę między wysokością kredytów na zasiłki limitowane a kwotą wydatków na te zasiłki.

§ 9. 1. Wypłata wszystkich zasiłków należnych z tytułu ubezpieczenia społecznego jest dokonywana przez zakłady pracy w ciągu kwartału z funduszów ubezpieczenia społecznego bez względu na wysokość kredytów ustalonych na zasiłki limitowane.

2. Jeżeli kwota wypłaconych w kwartale limitowanych zasiłków przekracza wysokość ustalonych na ten cel kredytów, zakład pracy pokrywa różnicę z funduszu płac, przelewając ją w terminie określonym w § 8 ust. 1 na rachunek bankowy organu ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w § 3.

3. Nie wpłacona w terminie przez zakład pracy kwota przekraczająca wysokość kredytów na limitowane zasiłki jest pokrywana z rachunku zakładu pracy w trybie przewidzianym dla realizacji administracyjnych tytułów egzekucyjnych.

§ 10. Zasiłki limitowane wypłacane z powodu gruźlicy za okresy powyżej 182 dni niezdolności do pracy potrącane są z kwoty przekroczenia kredytów ustalonych na wypłatę zasiłków limitowanych i pokrywane są z funduszów ubezpieczenia społecznego.

§ 11. 1. Jeżeli zakład pracy nie wykorzysta w kwartale kredytów na limitowane zasiłki w ustalonej wysokości, nie wykorzystaną kwotę zalicza się na przekroczenie kredytów w innych kwartałach danego roku.

2. Jeżeli niewykorzystanie kredytów na zasiłki limitowane nastąpiło w danym roku po upływie kwartałów, w których miały miejsce przekroczenia tych kredytów, organ ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w § 3, zwraca zakładowi pracy kwoty określone w § 9 ust. 2 do wysokości nie wykorzystanych kredytów.

§ 12. Kwoty nie wykorzystanych w ciągu roku kredytów na zasiłki limitowane Centralna Rada Związków Zawodowych w porozumieniu z Ministerstwem Zdrowia przeznacza na podniesienie stanu zdrowotności.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1960 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

21

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 31 grudnia 1959 r.

w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych.

(Dziennik Ustaw z dnia 29 stycznia 1960 r. Nr 4, poz. 24)

Na podstawie art. 2 ust. 3 i 4 oraz art. 4 i 5 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 18, poz. 74 i z 1959 r. Nr 72, poz. 453) zarządza się, co następuje:

§ 1. Fundusz zakładowy składa się z części zasadniczej (zasadniczy fundusz zakładowy) i części dodatkowej (dodatkowy fundusz zakładowy).

§ 2. 1. Zasadniczy fundusz zakładowy równa się kwocie odpowiadającej 2% osobowego funduszu płac planowanego na dany rok.

2. Przedsiębiorstwo ma prawo do utworzenia pełnego zasadniczego funduszu, jeżeli zaplanuje i osiągnie w danym roku wynik gospodarczy porównywalnie co najmniej równy wynikowi roku poprzedzającego.

3. W razie nieosiągnięcia przez przedsiębiorstwo wyniku równego porównywalnie wynikowi roku poprzedzającego, zasadniczy fundusz zakładowy ulega zmniejszeniu o 8% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia w granicach do 5% pogorszenia, o dalszych 10% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia w granicach od 5% do 10% pogorszenia i o 1% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia w granicach od 10% do 20% pogorszenia.

4. W razie gdy pogorszenie wyniku przekroczy 20%, przedsiębiorstwo traci prawo do funduszu zakładowego.

§ 3. 1. Jeżeli do planu na dany rok przedsiębiorstwo przyjmuje inny asortyment produkcji lub też inną jej strukturę asortymentową albo inne ceny, stawki itp. (art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym przedsiębiorstw państwowych — Dz. U. z 1958 r. Nr 18, poz. 74 i z 1959 r. Nr 72, poz. 453) niż w poprzedzającym roku, to obowiązane jest doprowadzić do porównywalności wynik roku poprzedzającego do wyniku planowanego na dany rok (obliczenie bazy).

2. Przedsiębiorstwo obowiązane jest bezzwłocznie po zatwierdzeniu w obowiązującym trybie planu techniczno-ekonomicznego dokonać obliczenia bazy.

3. Prawidłowość obliczenia bazy sprawdzają biegli księgowi przy badaniu bilansu i weryfikacji wyniku za poprzedni rok.

4. Sprawdzona baza (ust. 3) podlega zatwierdzeniu przez kierownika jednostki nadrzędnej nad przedsiębiorstwem.

5. Za zgodą jednostki nadrzędnej nad przedsiębiorstwem nie oblicza się bazy, w razie gdy:

1) zmiany, o których mowa w ust. 1, występują w nieznacznym stopniu,
2) nastąpiła całkowita zmiana asortymentu produkcji lub inne przyczyny uniemożliwiające obliczenie bazy.

6. W przypadku określonym w ust. 5 pkt 1 podstawą porównania jest wynik osiągnięty w roku poprzedzającym, a w przypadku określonym w ust. 5 pkt 2 wynik planowany na dany rok.

7. Minister Finansów ustali szczegółowo sposób doprowadzenia do porównywalności wyników gospodarczych przedsiębiorstw w różnych latach (obliczenie bazy) i tryb kontroli obliczenia bazy.

8. Ilekroć w dalszych przepisach rozporządzenia jest mowa o wyniku roku poprzedzającego, należy przez to rozumieć także wynik doprowadzony do porównywalności (obliczoną bazę).

§ 4. Dla obliczenia zasadniczego funduszu zakładowego w przedsiębiorstwie, które w roku poprzedzającym nie uzyskało uprawnień do pełnego zasadniczego funduszu zakładowego, przyjmuje się zamiast wyniku roku poprzedzającego — wynik podwyższony o kwotę brakującą w poprzedzającym roku dla uzyskania prawa do zasadniczego funduszu zakładowego w pełnej wysokości.

§ 5. Przedsiębiorstwom, których planowany wynik działalności gospodarczej, oparty na wskaźnikach ustalony przez jednostkę nadrzędną, w ramach Narodowego Planu Gospodarczego jest niższy od wyniku roku poprzedzającego, oraz przedsiębiorstwom nowo powstałym lub powstałym w wyniku reorganizacji — pełny zasadniczy fundusz zakładowy przysługuje za osiągnięcie wyniku planowanego.

§ 6. Przedsiębiorstwa, które osiągną wynik gospodarczy lepszy od uprawniającego do pełnego zasadniczego funduszu zakładowego, tworzą ponadto dodatkowy fundusz zakładowy.

§ 7. 1. Podstawą obliczenia dodatkowego funduszu zakładowego jest kwota poprawy wyniku, stanowiąca różnicę między wynikiem faktycznie osiągniętym w danym roku a wynikiem roku poprzedzającego.

2. Kwotę dodatkowego funduszu zakładowego dla przedsiębiorstwa oblicza się na podstawie tabeli, określającej procenty planowanego osobowego funduszu płac, przypadające za zaplanowaną poprawę rentowności. Tabele te ustalają dla przedsiębiorstw ich jednostki nadrzędne opierając się na tabelach i kwotach ustalonych dla jednostek nadrzędnych przez właściwych ministrów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministrem Finansów; przy ustalaniu tabel należy brać pod uwagę wielkość zadań wyznaczonych dla przedsiębiorstw oraz stopień trudności poprawy wyników.

3. Przy ustalaniu tabel dla jednostek nadrzędnych nad przedsiębiorstwami za podstawę przyjmuje się tabele i kwoty ustalone dla poszczególnych ministerstw przez Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministra Finansów.

4. Przy ustalaniu tabel dla ministerstw należy posiłkować się tabelą stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 8. 1. Jeżeli przedsiębiorstwo zaplanuje i osiągnie wynik lepszy od wyniku roku poprzedzającego — tworzy dodatkowy fundusz zakładowy w kwocie odpowiadającej wynikającemu z tabeli (§ 7 ust. 2) procentowi funduszu płac za zaplanowaną poprawę rentowności.

2. Jeżeli przedsiębiorstwo osiągnie wynik lepszy od wyniku zaplanowanego — tworzy dodatkowy fundusz zakładowy od rzeczywistej poprawy wyniku, według stopy procentowej, którą określa kwota dodatkowego funduszu zakładowego, przypadająca za zaplanowaną poprawę rentowności do kwoty zaplanowanej poprawy rentowności.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo osiągnie wynik gorszy od zaplanowanego, ale lepszy niż w roku poprzedzającym, tworzy dodatkowy fundusz zakładowy w kwocie odpowiadającej procentowi planowanego funduszu płac, określonemu w tabeli

(§ 7 ust. 2) o 10 miejsc w tabeli niżej od procentu ustalonego w tej tabeli dla rzeczywistej poprawy rentowności.

4. Kwota dodatkowego funduszu zakładowego nie może przekraczać kwoty faktycznie osiągniętej poprawy wyniku.

5. Sposób obliczenia poprawy rentowności oraz dodatkowego funduszu zakładowego w przypadku, o którym mowa w ust. 2, określają wzory obliczeń stanowiące załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 9. W przedsiębiorstwach, które tworzą zasadniczy fundusz zakładowy przy osiągnięciu wyniku planowanego (§ 3 ust. 5 pkt 2 i § 5), dodatkowy fundusz zakładowy oblicza się przyjmując za każdy pełny procent ponadplanowanej poprawy rentowności określony przez właściwego ministra procent planowanego osobowego funduszu płac, nie wyższy niż 0,6%.

§ 10. Właściwi ministrowie mogą w porozumieniu z Ministrem Finansów zezwolić przedsiębiorstwom na zaliczenie na fundusz zakładowy w całości lub w części zysku osiągniętego z produkcji ubocznej określonego rodzaju wyrobów.

§ 11. Jeżeli przy badaniu bilansu i weryfikacji wyniku gospodarczego przedsiębiorstwa za dany rok okaże się, że asortyment wykonany zgodnie z żądaniem odbiorców różni się od zaplanowanego, co wpływa na pogorszenie wyniku, wynik może być odpowiednio skorygowany za zgodą jednostki nadrzędnej, wydaną w porozumieniu z właściwym terenowo dla danego przedsiębiorstwa wojewódzkim oddziałem Narodowego Banku Polskiego.

§ 12. 1. Dla ustalenia, czy przedsiębiorstwo osiągnęło w poszczególnych kwartałach danego roku wynik gospodarczy uzasadniający tworzenie funduszu zakładowego w kwartałach, oraz dla obliczenia jego wysokości należy wynik ten porównać:

1) z wynikami poszczególnych kwartałów roku poprzedzającego w przypadkach określonych w § 3 ust. 5 pkt 1,
2) z bazą podzieloną na kwartały w takich procentach, w jakich w roku poprzedzającym kształtowały się wyniki poszczególnych kwartałów w stosunku do wyniku rocznego w przypadkach określonych w § 3 ust. 1,
3) z zaplanowanymi wynikami w planach kwartalnych danego roku w przypadkach określonych w § 3 ust. 5 pkt 2 i § 5.

2. Za podstawę obliczeń, o których mowa w ust. 1, przyjmuje się dane od początku roku do końca danego kwartału. Przy ustalaniu wysokości funduszu zakładowego za kwartały II i III oraz za cały rok potrąca się fundusz utworzony za poprzednie kwartały.

§ 13. 1. Wypłaty z funduszu zakładowego są dokonywane na podstawie przedłożonego przez przedsiębiorstwo i podpisanego przez dyrektora oraz głównego księgowego obliczenia wysokości funduszu zakładowego, zatwierdzonego przez jednostkę nadrzędną.

2. Wypłaty z funduszu zakładowego za I półrocze i 3 kwartał mają charakter zaliczkowy i nie mogą łącznie przekroczyć 25% kwoty dokonanego odpisu na fundusz zakładowy za dany okres. W przypadku gdy roczny wynik przedsiębiorstwa, nie uzasadnia pełnej wysokości utworzonego i wypłaconego w poszczególnych kwartałach funduszu zakładowego, kwoty nadpłacone obciążają fundusz zakładowy następnego roku.

§ 14. Przedsiębiorstwom, które nie spełnią warunków, określonych w rozporządzeniu i w związku z tym nie utworzą funduszu zakładowego, jednostka nadrzędna może zezwolić na dokonywanie wydatków na nagrody i świadczenia dla pracowników jedynie do wysokości kwoty nie przekraczającej 0,2% planowanego na dany okres osobowego funduszu płac. Wydatki te zalicza się do kosztów przedsiębiorstwa.

§ 15. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do działających według zasad rozrachunku gospodarczego zakładów przedsiębiorstw wielozakładowych, jeżeli ich urządzenia księgowe pozwalają na ustalenie wyniku gospodarczego.

§ 16. 1. Przepisy rozporządzenia nie dotyczą:

1) przedsiębiorstw przemysłowych rozliczających się z budżetami terenowymi,
2) przedsiębiorstw górnictwa węglowego, kopalnictwa rud żelaznych i nieżelaznych i kopalnictwa surowców chemicznych,
3) przedsiębiorstw energetycznych,
4) przedsiębiorstw przemysłowych podległych Ministrowi Handlu Wewnętrznego.

2. Rada Ministrów na wniosek właściwego ministra zgłoszony w porozumieniu z Ministrem Finansów może uzupełnić wykaz przedsiębiorstw objętych ust. 1.

§ 17. Rada Ministrów na wniosek właściwego ministra zgłoszony w porozumieniu z Ministrem Finansów może rozciągnąć przepisy rozporządzenia na przedsiębiorstwa innych działów gospodarki narodowej.

§ 18. Tabele, o których mowa w § 7, powinny być ustalone na 1960 r.:

1) dla jednostek nadrzędnych nad przedsiębiorstwami w terminie do dnia 31 stycznia 1960 r.,
2) dla przedsiębiorstw w terminie do dnia 10 lutego 1960 r.

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1960 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1959 r. (poz. 24).

TABELA OBLICZEŃ DODATKOWEGO FUNDUSZU ZAKŁADOWEGO

Procent poprawy rentowności	Procent planowanego osobowego funduszu płac przeznaczony na odpis dodatkowy	Procent poprawy rentowności	Procent planowanego osobowego funduszu płac przeznaczony na odpis dodatkowy
0,01 — 0,1	0,05	7,11 — 7,2	4,14
0,11 — 0,2	0,10	7,21 — 7,3	4,21
0,21 — 0,3	0,15	7,31 — 7,4	4,28
0,31 — 0,4	0,20	7,41 — 7,5	4,35
0,41 — 0,5	0,25	7,51 — 7,6	4,42
0,51 — 0,6	0,30	7,61 — 7,7	4,49
0,61 — 0,7	0,35	7,71 — 7,8	4,56
0,71 — 0,8	0,40	7,81 — 7,9	4,63
0,81 — 0,9	0,45	7,91 — 8,0	4,7
0,91 — 1,0	0,5	8,01 — 8,1	4,77
1,01 — 1,1	0,55	8,11 — 8,2	4,84
1,11 — 1,2	0,60	8,21 — 8,3	4,91
1,21 — 1,3	0,65	8,31 — 8,4	4,98
1,31 — 1,4	0,70	8,41 — 8,5	5,05
1,41 — 1,5	0,75	8,51 — 8,6	5,12
1,51 — 1,6	0,80	8,61 — 8,7	5,19
1,61 — 1,7	0,85	8,71 — 8,8	5,26
1,71 — 1,8	0,90	8,81 — 8,9	5,33
1,81 — 1,9	0,95	8,91 — 9,0	5,4
1,91 — 2,0	1,0	9,01 — 9,1	5,47
2,01 — 2,1	1,06	9,11 — 9,2	5,54
2,11 — 2,2	1,12	9,21 — 9,3	5,61
2,21 — 2,3	1,18	9,31 — 9,4	5,68
2,31 — 2,4	1,24	9,41 — 9,5	5,75
2,41 — 2,5	1,30	9,51 — 9,6	5,82
2,51 — 2,6	1,36	9,61 — 9,7	5,89
2,61 — 2,7	1,42	9,71 — 9,8	5,96
2,71 — 2,8	1,48	9,81 — 9,9	6,03
2,81 — 2,9	1,54	9,91 — 10,0	6,1
2,91 — 3,0	1,6	10,01 — 10,1	6,17
3,01 — 3,1	1,66	10,11 — 10,2	6,24
3,11 — 3,2	1,72	10,21 — 10,3	6,31
3,21 — 3,3	1,78	10,31 — 10,4	6,38
3,31 — 3,4	1,84	10,41 — 10,5	6,45
3,41 — 3,5	1,90	10,51 — 10,6	6,52
3,51 — 3,6	1,96	10,61 — 10,7	6,59
3,61 — 3,7	2,02	10,71 — 10,8	6,66
3,71 — 3,8	2,08	10,81 — 10,9	6,73
3,81 — 3,9	2,14	10,91 — 11,0	6,8
3,91 — 4,0	2,20	11,01 — 11,1	6,87
4,01 — 4,1	2,26	11,11 — 11,2	6,94
4,11 — 4,2	2,32	11,21 — 11,3	7,01
4,21 — 4,3	2,38	11,31 — 11,4	7,08
4,31 — 4,4	2,44	11,41 — 11,5	7,15
4,41 — 4,5	2,50	11,51 — 11,6	7,22
4,51 — 4,6	2,56	11,61 — 11,7	7,29
4,61 — 4,7	2,62	11,71 — 11,8	7,36
4,71 — 4,8	2,68	11,81 — 11,9	7,43
4,81 — 4,9	2,74	11,91 — 12,0	7,5
4,91 — 5,0	2,8	12,01 — 12,1	7,58
5,01 — 5,1	2,86	12,11 — 12,2	7,66
5,11 — 5,2	2,92	12,21 — 12,3	7,74
5,21 — 5,3	2,98	12,31 — 12,4	7,82
5,31 — 5,4	3,04	12,41 — 12,5	7,90
5,41 — 5,5	3,10	12,51 — 12,6	7,98
5,51 — 5,6	3,16	12,61 — 12,7	8,06
5,61 — 5,7	3,22	12,71 — 12,8	8,14
5,71 — 5,8	3,28	12,81 — 12,9	8,22
5,81 — 5,9	3,34	12,91 — 13,0	8,3
5,91 — 6,0	3,4	13,01 — 13,1	8,38
6,01 — 6,1	3,46	13,11 — 13,2	8,46
6,11 — 6,2	3,52	13,21 — 13,3	8,54
6,21 — 6,3	3,58	13,31 — 13,4	8,62
6,31 — 6,4	3,64	13,41 — 13,5	8,70
6,41 — 6,5	3,70	13,51 — 13,6	8,78
6,51 — 6,6	3,76	13,61 — 13,7	8,86
6,61 — 6,7	3,82	13,71 — 13,8	8,94
6,71 — 6,8	3,88	13,81 — 13,9	9,02
6,81 — 6,9	3,94	13,91 — 14,0	9,1
6,91 — 7,0	4,0	14,01 — 14,1	9,18
7,01 — 7,1	4,07	14,11 — 14,2	9,26

14,21 — 14,3	9,34	16,61 — 16,7	11.26
14,31 — 14,4	9,42	16,71 — 16,8	11,34
14,41 — 14,5	9,50	16,81 — 16,9	11.42
14,51 — 14,6	9,58	16,91 — 17,0	11,5
14,61 — 14,7	9,66	17,01 — 17,1	11.58
14,71 — 14 8	9,74	17,11 — 17.2	11,66
14,81 — 14,9	9,82	17,21 — 17,3	11,74
14,91 — 15,0	9,9	17,31 — 17.4	11,82
15,01 — 15,1	9,98	17,41 — 17 5	11.90
15,11 — 15,2	10,06	17,51 — 17.6	11.98
15,21 — 15.3	10,14	17,61 — 17,7	12,06
15,31 — 15.4	10,22	17,71 — 17,8	12,14
15,41 — 15,5	10,30	17,81 — 17,9	12,22
15,51 — 15,6	10,38	17,91 — 18,0	12.3
15,61 — 15,7	10,46	18,01 — 18,1	12,38
15,71 — 15,8	10,54	18,11 — 18.2	12,46
15.81 — 15,9	10,62	18,21 — 18,3	12,54
15,91 — 16.0	10,7	18,31 — 18 4	12.62
16,01 — 16,1	10,78	18,41 — 18,5	12,70
16,11 — 16,2	10 86	18,51 — 18,6	12,78
16,21 — 16,3	10,94	18,61 — 18,7	12.86
16,31 — 16,4	11,02	18,71 — 18,8	12.94
16,41 — 16,5	11,10	18,81 — 18,9	13,02
16,51 — 16,6	11,18	18,91 — 19.0	13,1

W razie poprawy rentowności powyżej 19.0% — za każde 0,1% poprawy rentowności dodatkowy fundusz zakładowy podwyższa się o 0,08% planowanego osobowego funduszu płac.

Przy ustalaniu tabel dla ministerstw, jednostek nadrzędnych nad przedsiębiorstwami i przedsiębiorstw — procent planowanego osobowego funduszu płac, wyznaczający kwotę dodatkowego funduszu zakładowego, ustalony w powyższej tabeli nie może być zmieniony.

Załącznik nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1959 r. (poz. 24).

wzory obliczeń

I. Obliczenie procentu poprawy rentowności przedsiębiorstwa (§ 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia).

1. Przez zaplanowaną poprawę rentowności rozumie się stosunek procentowy, w jakim pozostaje kwota poprawy wyniku (tj. wynik planowany pomniejszony o wynik roku poprzedzającego) do sumy kosztów własnych sprzedanej produkcji i usług w roku poprzedzającym.

Obliczenie następuje według wzoru:

$$R = \frac{Z}{K} \times 100, \text{ w którym:}$$

R = procent poprawy rentowności,
Z = zaplanowana kwota poprawy wyniku w porównaniu do wyniku roku poprzedzającego,
K = koszty własne sprzedanej produkcji i usług w roku poprzedzającym.

2. W przypadku gdy podstawą obliczenia funduszu zakładowego jest wynik planowany (§ 9) — przez poprawę rentowności rozumie się stosunek procentowy, w jakim pozostaje kwota poprawy wyniku (tj. wynik rzeczywisty pomniejszony o wynik planowany) do sumy planowanych kosztów własnych sprzedanej produkcji i usług.

Obliczenie następuje według wzoru podanego w ust. 1, z tym że:
Z = osiągnięta kwota poprawy wyników w porównaniu do wyniku planowanego,
K = planowane koszty własne sprzedanej produkcji i usług.

3. W przypadku gdy przedsiębiorstwo nie osiągnie wyniku planowanego, ale poprawi wynik w stosunku do wyniku roku poprzedzającego (§ 8 ust. 3), przez poprawę rentowności rozumie się stosunek procentowy, w jakim pozostaje kwota poprawy wyniku (wynik rzeczywisty pomniejszony o wynik roku poprzedzającego), do sumy kosztów własnych sprzedanej produkcji i usług w roku poprzedzającym,

Obliczenie następuje według wzoru podanego w ust. 1, z tym że:
Z = osiągnięta kwota poprawy wyniku w porównaniu do wyniku roku poprzedzającego.

II. Obliczenie kwoty dodatkowego funduszu zakładowego przy osiągnięciu wyniku lepszego od wyniku planowanego (§ 8 ust. 2 rozporządzenia).

1. Obliczenie stopy procentowej następuje według wzoru:

$$S = \frac{a \times F}{Z}, \text{ w którym:}$$

S = stopa procentowa,
a = procent funduszu płac przypadający za zaplanowaną poprawę rentowności według tabeli (§ 7 ust. 2),
F = planowany osobowy fundusz płac,
Z = zaplanowana kwota poprawy wyniku w porównaniu do wyniku roku poprzedzającego.

2. Kwotę dodatkowego funduszu zakładowego oblicza się według wzoru:

$$X = S \times W, \text{ w którym:}$$

X = kwota dodatkowego funduszu zakładowego,
S = stopa procentowa,
W = kwota faktycznie osiągniętej poprawy wyniku.

Uwaga: Ilekroć w podanych wyżej wzorach jest mowa o:
1) „wyniku roku poprzedzającego", należy przez to rozumieć w przypadkach określonych w § 3 — obliczoną bazę, a w przypadkach określonych w § 6 — wynik podwyższony lub bazę podwyższoną,
2) „kosztach własnych sprzedanej produkcji i usług", należy przez to rozumieć w przypadkach określonych w § 3 — koszty bazowe.

Paragrafy bez bliższego określenia oznaczają paragrafy rozporządzenia,

22

UCHWAŁA Nr 491 RADY MINISTRÓW

z dnia 22 grudnia 1959 r.

w sprawie zasad ustalania wskaźnika procentowego określającego wysokość kredytów na zasiłki limitowane na rok 1960.

(Monitor Polski z dnia 12 stycznia 1960 r. Nr 2, poz. 5)

Na podstawie § 4 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1959 r. w sprawie zasad i trybu ustalania wysokości oraz rozliczania kredytów na zasiłki chorobowe z funduszów ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 1, poz. 1) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Wskaźnik procentowy, o którym mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1959 r. w sprawie zasad i trybu ustalania wysokości oraz rozliczania kredytów na zasiłki chorobowe z funduszów ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 1, poz. 1), ustala organ ubezpieczeń społecznych na poszczególne kwartały 1960 r. z zastrzeżeniem przepisu ust. 2, w wysokości równej wskaźnikowi procentowemu ustalonemu na odpowiedni kwartał 1959 r. w myśl § 4 ust. 2 i § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 maja 1959 r. w sprawie zasad i trybu ustalania wysokości oraz rozliczania kredytów na zasiłki chorobowe z funduszów ubezpieczenia społecznego na rok 1959 (Dz. U. Nr 34, poz. 203).

2. Wskaźniki procentowe, o których mowa w ust. 1, nie mogą być wyższe od stosunku faktycznie poniesionych wydatków na zasiłki limitowane do funduszu płac w odpowiednich kwartałach 1959 r.

§ 2. Dla zakładów pracy, które rozpoczęły działalność po dniu 1 stycznia 1959 r., wskaźniki procentowe na rok 1960 ustala organ ubezpieczeń społecznych w porozumieniu z zarządem okręgowym właściwego związku zawodowego, a w odniesieniu do spółdzielczych zakładów pracy — ze związkiem, w którym spółdzielnia jest zrzeszona, w wysokości obowiązującej zakłady pracy o podobnym zakresie działania.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1960 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

23

UCHWAŁA Nr 492 RADY MINISTRÓW

z dnia 22 grudnia 1959 r.

w sprawie ustanowienia odznaki „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii".

(Monitor Polski z dnia 12 stycznia 1960 r. Nr 2, poz. 6)

W celu uznania zasług pracowników państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej, którzy w okresie wieloletniej pracy wyróżnili się przy wykonywaniu zadań tej służby. Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się odznakę „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii".

2. Odznaka „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii" jest odznaką dwustopniową — srebrną i złotą.

§ 2. Odznaka „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii" nadawana jest pracownikom państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej, którzy w okresie wieloletniej pracy wyróżnili się przy wykonywaniu zadań tej służby, świecąc przykładem w ofiarnym i rzetelnym spełnianiu swoich obowiązków.

§ 3. Odznakę „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii" nadaje Minister Spraw Wewnętrznych.

§ 4. 1. Wnioski o nadanie odznaki „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii" pracownikom Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz jednostek podległych przedstawia Ministrowi Spraw Wewnętrznych Prezes Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

2. Wnioski o nadanie odznaki „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii" pracownikom resortowych służb geodezyjnych przedstawiają Ministrowi Spraw Wewnętrznych właściwi ministrowie.

§ 5. 1. Pozbawienie odznaki „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii" następuje w przypadku skazania na karę utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych. O pozbawieniu odznaki orzeka Minister Spraw Wewnętrznych.

2. Minister Spraw Wewnętrznych może pozbawić odznaki „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii" w razie stwierdzenia, że jej nadanie nastąpiło w wyniku wprowadzenia w błąd albo że osoba wyróżniona odznaką dopuściła się czynu, wskutek którego jest jej niegodna.

§ 6. Minister Spraw Wewnętrznych określi wzór odznaki „Za zasługi w dziedzinie geodezji i kartografii", tryb jej nadawania i sposób noszenia oraz wzór dokumentu stwierdzającego nadanie odznaki.

§ 7. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

24

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW ROLNICTWA I ZDROWIA

z dnia 24 listopada 1959 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu środków chemicznych w rolnictwie.

(Dziennik Ustaw z dnia 11 stycznia 1960 r. Nr 1, poz. 4)

Na podstawie art. 3 ust. 2 dekretu z dnia 10 listopada 1954 r. o przejęciu przez związki zawodowe zadań w dziedzinie wykonywania ustaw o ochronie, bezpieczeństwie i higienie pracy oraz sprawowania inspekcji pracy (Dz. U. Nr 52, poz. 260) — zarządza się, co następuje:

I. PRZEPISY OGÓLNE

§ 1. Rozporządzenie dotyczy bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych przy przewozie, magazynowaniu i stosowaniu preparatów chemicznych przeznaczonych do zwalczania chorób i szkodników roślin, zwanych w dalszym ciągu „chemicznymi środkami ochrony roślin", oraz przy przewozie, magazynowaniu i stosowaniu nawozów pomocniczych o właściwościach trujących.

§ 2. Zakład produkujący środki chemiczne ochrony roślin oraz nawozy pomocnicze o właściwościach trujących obowiązany jest do pakowania ich w odpowiednie trwałe opakowania w zależności od własności chemicznych danego środka. Na opakowaniu powinny być umieszczone odpowiednie napisy w formie nadruku lub na etykiecie wskazujące, że substancja jest trująca lub łatwopalna.

§ 3. 1. Pracowników, którzy po raz pierwszy mają być skierowani do pracy przy przewozie, magazynowaniu i stosowaniu chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów pomocniczych o właściwościach trujących, a w szczególności azotniaku, tomasyny i wapna, wolno zatrudniać przy tych pracach tylko na podstawie zezwolenia lekarza po uprzednim zbadaniu stanu ich zdrowia. Pracowników tych należy ponadto zapoznać dokładnie z przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz pouczyć o sposobie postępowania ze środkami trującymi.

2. Przy przewozie, magazynowaniu i stosowaniu środków ochrony roślin oraz nawozów pomocniczych nie wolno zatrudniać młodocianych oraz kobiet.

§ 4. 1. Samochody, przyczepy i wozy, służące do przewozu środków chemicznych ochrony roślin i nawozów pomocniczych, należy wyścielić słomą i przykryć brezentem lub innym materiałem dla zabezpieczenia preparatów przed rozsypaniem się. Uszkodzone opakowanie należy zamienić i na opakowaniu zastępczym zamieścić właściwą etykietę i napis.

2. Po zakończeniu przewozu należy brezent odkazić, a przy stosowaniu innych materiałów — materiały te w miarę możności spalić. Popiół należy zakopać z dala od studzien i wód na głębokości około 70 cm. Środki przewozowe należy w miarę potrzeby zmyć z dala od studni i zbiorników wody, a użytą do tego, jak również do prania odzieży ochronnej i mycia sprzętu ochrony osobistej — wodę zlać do dołu i zasypać ziemią.

§ 5. Preparaty chemiczne i nawozy pomocnicze, zwłaszcza trujące, rozsypane lub rozlane w czasie przewozu lub przenoszenia, jak również w czasie magazynowania i stosowania, należy ostrożnie zebrać, a zanieczyszczone miejsca w miarę możliwości spłukać lub przekopać i przysypać nieskażoną ziemią.

§ 6. 1. Łącznie ze środkami chemicznymi ochrony roślin i nawozami (zwłaszcza trującymi) nie wolno przewozić ani magazynować pasz i artykułów spożywczych, jak również przewozić ludzi i zwierząt.

2. Szczegółowe warunki przewozu środków chemicznych ochrony roślin i nawozów pomocniczych środkami transportu publicznego określają przepisy o przewozie materiałów niebezpiecznych środkami transportu publicznego.

§ 7. Środki chemiczne ochrony roślin mogą być magazynowane łącznie z nawozami pomocniczymi w jednym budynku, jeżeli pomieszczenia są oddzielone ścianą.

§ 8. Magazyn ze środkami chemicznymi ochrony roślin i nawozami pomocniczymi powinien być utrzymywany w stanie suchym oraz posiadać skutecznie działające urządzenia wentylacji naturalnej lub mechanicznej. Magazyn powinien być położony w miarę możliwości z dala od mieszkań, stajen, obór, chlewów itp. budynków.

§ 9. 1. Magazyn powinien być zbudowany i urządzony zgodnie z przepisami obowiązującymi w zakresie bezpieczeństwa pożarowego oraz zaopatrzony w sprzęt pożarniczy i środki gaśnicze. Magazyn powinien być oświetlony w zasadzie światłem naturalnym (dziennym). W razie konieczności założenia oświetlenia elektrycznego instalacje i urządzenia elektryczne powinny być gazoszczelne.

2. Drzwi do magazynu powinny być szczelne i zamykane na klucz.

§ 10. 1. Naczynia oraz wszelkie przedmioty służące do odmierzania, odważania, przesypywania, przelewania i sporządzania substancji trujących mogą być używane do innego celu, po uprzednim dokładnym wymyciu i odkażeniu.

2. Użyte do cieczy zbiorniki, beczkowozy itp. nie mogą być używane do innych celów. Po zakończeniu prac należy je dokładnie wymyć, bezużyteczne resztki cieczy i wodę płuczkową należy zlać do dołu i zakopać na głębokości co najmniej 70 cm w takim miejscu, aby nie dostały się do studni, stawu czy rzeki.

§ 11. W magazynie ze środkami chemicznymi ochrony roślin, jak również w magazynie nawozów

pomocniczych powinna znajdować się, w miarę możliwości w oddzielnym pomieszczeniu, stała umywalnia z dopływem czystej bieżącej wody i odpływem wody zużytej oraz mydło i ręczniki. Jeżeli warunki miejscowe na to pozwalają, należy urządzić również prysznice. Przy braku wodociągu i kanalizacji urządzenia te należy zastąpić zbiornikiem na czystą wodę, umieszczonym na dogodnej wysokości i zaopatrzonym w kran lub zacisk oraz ściek.

§ 12. 1. W magazynie ze środkami chemicznymi ochrony roślin, jak również w magazynie z nawozami pomocniczymi powinny znajdować się, w miarę możliwości w oddzielnym pomieszczeniu, szafy na odzież ochronną i sprzęt ochrony osobistej.

2. Ubranie robocze i ochronne powinno być często prane.

§ 13. Pracownicy zatrudnieni przy przewozie, magazynowaniu i stosowaniu chemicznych pylistych środków ochrony roślin oraz pylistych nawozów pomocniczych (w szczególności azotniaku, tomasyny i wapna) powinni być zaopatrzeni w następującą odzież ochronną i sprzęt ochrony osobistej:

1) kombinezon pyłoszczelny z kapturem, szczelnie zapiętym na przegubach rąk, pod szyją i na cholewach butów,
2) buty gumowe,
3) rękawice ochronne gumowe (pięciopalcowe) lub inne pyłoszczelne,
4) pyłoszczelne okulary w oprawie gumowej lub skórzanej dla ochrony oczu,
5) w miarę potrzeby — półmaskę przeciwpyłową, odpowiednią do rodzaju pyłów lub maskę przeciwpyłową.

§ 14. Pracownicy zatrudnieni przy transporcie, magazynowaniu i stosowaniu płynnych preparatów ochrony roślin powinni być wyposażeni w:

1) kombinezon impregnowany z kapturem, szczelnie zapinany pod szyją, na przegubach rąk i na butach,
2) buty gumowe,
3) rękawice gumowe,
4) szczelne okulary ochronne lub ekran ochronny, a w razie większego niebezpieczeństwa w respirator lub maskę.

§ 15. Odzież ochronną i sprzęt ochrony osobistej należy stosować przy wykonywaniu prac związanych z użyciem trujących środków chemicznych ochrony roślin lub z trującymi nawozami pomocniczymi. Dotyczy to również prac związanych z zaprawianiem ziarna i nasion preparatami chemicznymi zawierającymi związki trujące.

§ 16. Dla ochrony skóry rąk i twarzy przed szkodliwym wpływem preparatów rozpuszczalnych w tłuszczu należy stosować w miarę potrzeby kremy ochronne beztłuszczowe; w razie używania preparatów nierozpuszczalnych w tłuszczach należy stosować krem ochronny tłuszczowy.

§ 17. Maski, półmaski, respiratory należy po każdym użyciu poddać dezynfekcji.

§ 18. 1. W ubraniu zanieczyszczonym środkami ochrony roślin lub nawozami pomocniczymi (w szczególności azotniakiem, tomasyną lub wapnem) nie wolno wchodzić do domu mieszkalnego, stajen, obór, chlewni ani do magazynów zbożowych i paszowych. Unikać należy również stykania się z ludźmi i zwierzętami.

2. Zanieczyszczonymi rękami nie wolno dotykać ust ani wycierać oczu, jak również dotykać pokarmu.

§ 19. Odzież ochronną po pracy przy środkach ochrony roślin i nawozach pomocniczych (w szczególności przy azotniaku, tomasynie i wapnie) należy wytrzepać i oczyścić i złożyć w miarę możliwości w specjalnie do tego celu przeznaczonym pomieszczeniu. Następnie ręce i z kolei twarz należy wymyć ciepłą wodą z mydłem, po czym zmyć całe ciało i kilkakrotnie przepłukać usta.

§ 20. W miejscu pracy nie wolno jeść, pić ani palić papierosów. Do pracy nie wolno przystępować na czczo. W dniach pracy, jak również w dniu poprzedzającym przystąpienie do pracy i w następnym dniu po zakończeniu pracy nie wolno używać napojów zawierających alkohol.

§ 21. Spożywanie posiłków i palenie tytoniu dopuszczalne jest tylko podczas przerwy w pracy, w miejscu oddalonym od stanowiska pracy, z daleka od środków szkodliwych i trujących. Przed każdorazowym spożyciem pokarmu, przyjmowaniem napoju lub paleniem tytoniu należy starannie przepłukać usta.

§ 22. 1. W pobliżu miejsca pracy przy stosowaniu środków chemicznych ochrony roślin i nawozów pomocniczych powinien być przygotowany zapas wody do mycia w szczelnie zamkniętym naczyniu, mydło i ręcznik oraz przenośna apteczka, należycie zabezpieczona przed zetknięciem się ze środkami chemicznymi i nawozami pomocniczymi.

2. Obok magazynu w miejscu widocznym powinny być wywieszone przepisy o bezpieczeństwie i higienie pracy przy stosowaniu środków chemicznych i nawozów pomocniczych, zwłaszcza trujących, wraz z instrukcją przeciwpożarową, jak również podany adres i numer telefonu lekarza, pogotowia ratunkowego oraz straży pożarnej.

§ 23. 1. Pracownicy stale zatrudnieni przy środkach chemicznych ochrony roślin i nawozach pomocniczych powinni być poddawani okresowym badaniom lekarskim co najmniej raz na 6 miesięcy. Ze względów profilaktycznych pracownicy ci powinni być co pewien czas w miarę możności kierowani do innych prac.

2. Pracownicy zatrudnieni okresowo przy środkach chemicznych ochrony roślin i nawozach pomocniczych poza pierwszym badaniem przy przyjęciu do pracy (§ 3) powinni być poddani ponownemu badaniu w drugiej połowie sezonu pracy.

§ 24. 1. W razie wystąpienia u pracownika w czasie pracy objawów zatrucia środkami chemicznymi ochrony roślin lub nawozami pomocniczymi należy:

1) podejrzanego o zatrucie usunąć z miejsca, w którym jest narażony na działanie trucizny, i umieścić w miejscu zasłoniętym przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych, wiatru lub zimna,
2) zanieczyszczone środkami chemicznymi ochrony roślin lub nawozami pomocniczymi ubrania zdjąć, a chorego okryć.

3) wezwać pomoc lekarską z pogotowia lub najbliższego ośrodka służby zdrowia.

2. Nieprzytomnym nie wolno wlewać do ust żadnych płynów.

II. PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE

1. Przewóz i magazynowanie środków chemicznych ochrony roślin.

§ 25. Środki chemiczne ochrony roślin można przewozić tylko w szczelnym i mocnym opakowaniu. Ładunek powinien być zabezpieczony w czasie przewozu przed przemieszczeniem i przed działaniem czynników atmosferycznych. Szczególną ostrożność należy zachować przy przewozie materiałów i płynów łatwopalnych.

§ 26. Środki łatwopalne lub wydzielające gazy należy w czasie przewozu ochronić przed działaniem promieni słonecznych przez nakrywanie brezentem.

§ 27. Środki chemiczne ochrony roślin, aparaturę ochrony roślin, opakowania, sprzęt pomocniczy należy przechowywać w warunkach bezpiecznych dla zdrowia ludzi i zwierząt.

§ 28. Magazyn tymczasowy przeznaczony do przechowywania środków chemicznych ochrony roślin tylko na okres prowadzenia akcji w rejonach dotkniętych klęską pojawienia się szkodników roślin może być urządzony w magazynie ogólnym, jeżeli nie ma na ten cel osobnego budynku. W magazynie tym należy szczelnie odgrodzić odpowiednie pomieszczenie oraz dostosować je do potrzeb i zabezpieczyć dobrym zamknięciem.

§ 29. Przed wejściem do magazynu ze środkami chemicznymi ochrony roślin należy umieścić napis — „Trujące środki chemiczne — osobom nie zatrudnionym wstęp wzbroniony" oraz znak trupiej główki z dwoma skrzyżowanymi piszczelami, a jeżeli w magazynie znajdują się środki łatwopalne, ponadto napis: „ostrożnie z ogniem — materiały łatwopalne".

§ 30. Magazynowaniem i wydawaniem z magazynu środków chemicznych ochrony roślin powinien zajmować się przeszkolony odpowiednio magazynier, znający właściwości magazynowanych preparatów oraz przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 31. Przyjmowanie i wydawanie środków chemicznych powinno odbywać się na podstawie kwitów magazynowych z adnotacją, że wydany artykuł jest trucizną. Ponadto odbiorcę należy poinformować, że odbierany przez niego artykuł jest substancją trującą.

§ 32. 1. Środki chemiczne ochrony roślin powinny być magazynowane według rodzajów w skrzyniach, workach papierowych, w szczelnych beczkach i bańkach lub innych opakowaniach dostosowanych do właściwości danego środka. Do opakowania każdego rodzaju środka chemicznego powinna być przytwierdzona etykieta (tabliczka), na której trwałym napisem pod nazwą danego środka oznacza się na bieżąco ilość tego środka.

2. Środków chemicznych ochrony roślin nie wolno magazynować razem z kwasami.

§ 33. Puste naczynia po płynach łatwopalnych należy przed złożeniem w magazynie kilkakrotnie przepłukać, napełniając je całkowicie wodą.

2. Stosowanie środków chemicznych ochrony roślin.

§ 34. Robotnicy powinni pracować pod fachowym kierunkiem ludzi wyszkolonych w zakresie stosowania środków chemicznych ochrony roślin oraz znających przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu tych środków.

§ 35. Sprzęt używany do sporządzania cieczy do oprysku należy oznaczyć trwałym napisem „Trucizna" i opatrzyć rysunkiem trupiej czaszki.

§ 36. 1. Aparaty ochrony roślin powinny być w stałej gotowości eksploatacyjnej, a pracownicy wytypowani do obsługi powinni być przeszkoleni z zakresu konstrukcji, eksploatacji i konserwacji powierzanych im aparatów, a także znać warunki bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu poszczególnych preparatów owado- i grzybobójczych.

2. Zabiegi ochrony roślin (opylanie, zamgławianie i opryskiwanie) należy wykonywać w dni bezwietrzne, względnie przy małej szybkości wiatru, przy czym przy pracach tych należy posuwać się w kierunku przeciwnym do wiatru, tak by środki chemiczne nie były unoszone przez wiatr na pracującego.

3. Jeżeli za względu na kierunek uprawy rzędowej roślin wykonanie zabiegu aparatem o dużej powierzchni roboczej w kierunku przeciwnym do wiatru jest niemożliwe, zabiegi (opylanie, zamgławianie i opryskiwanie) należy wykonywać z zachowaniem jak najdalej idących środków ostrożności — w odzieży ochronnej i z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu ochrony osobistej.

4. Zabrania się wykonywania zabiegów w czasie silnego wiatru, bezpośrednio po deszczu i na krótko przed spodziewanym deszczem.

§ 37. 1. Aparaty konne, konno-motorowe lub traktorowe mogą być przetaczane na własnych kołach na bliższe odległości i po drogach miękkich (po polu). Na większe odległości należy aparaty takie przewozić na samochodach ciężarowych lub przyczepach ogumionych; koła aparatu należy mocno podklinować, a aparat przymocować drutem do burt samochodu lub przyczepy.

2. Po dowiezieniu aparatu do miejsca pracy należy powtórnie sprawdzić jego stan techniczny i naoliwienie, a ewentualne usterki powstałe podczas transportu usunąć.

§ 38. W żadnym przypadku, szczególnie przy aparatach plecakowych i nabrzusznych, nie można wykonywać zabiegu, jeżeli środek chemiczny podczas pracy wydostaje się spod pokrywy zbiornika.

§ 39. 1. Napełnianie zbiorników środkami pylistymi powinno odbywać się przy pomocy szufelek lub bezpośrednio przez zsypywanie z opakowania.

2. Do rozcieńczenia środków chemicznych należy używać czystej wody (bez mechanicznych zanieczyszczeń). Rozcieńczone środki chemiczne

(ciecze robocze) należy nalewać do aparatów przez sita lub lejki z sitem.

§ 40. 1. Jeżeli zabiegi wykonuje równocześnie kilka osób, osoby obsługujące aparaty plecakowe należy rozstawić w ten sposób, aby ciecz lub pył nie oddziaływały na osoby współpracujące.

2. Obsługujący aparaty powinni prowadzić lance wraz z dyszami tak nisko, aby środek chemiczny nie był porywany przez występujące prądy powietrzne.

§ 41. 1. Przy napełnianiu plecakowych opryskiwaczy ciśnieniowych, bateryjnych i podczas eksploatacji opryskiwaczy konnych, konno-motorowych, samobieżnych lub traktorowych należy uważać, aby nie przekroczyć maksymalnego ciśnienia roboczego oznaczonego na manometrze czerwoną linią.

2. Zabrania się przestawiania zaworów bezpieczeństwa.

§ 42. Do ciągnienia opylaczy i opryskiwaczy należy przede wszystkim stosować ciągniki, a w razie użycia zaprzęgu konnego należy dobierać konie spokojne.

§ 43. Pracownicy zatrudnieni przy obsłudze aparatów konno-motorowych lub samobieżnych powinni, poza znajomością obsługi tych aparatów, znać także zasady pracy i konserwacji silników. Prowadzący aparaty samobieżne powinni posiadać prawo jazdy.

§ 44. W razie zapchania się dyszy lub sita należy przerwać opryskiwanie, dyszę lub sito odkręcić i dokładnie wyczyścić przy pomocy odpowiednich narzędzi. Dyszy nie wolno przedmuchiwać ustami ani przeczyszczać jej otworów drutem czy gwoździami.

§ 45. Po zakończeniu opylania lub opryskiwania zbiornik należy opróżnić z resztek środka chemicznego. Resztki środka chemicznego z opylacza usuwa się przez normalne uruchomienie aparatu. Czyszczenie opryskiwacza odbywa się przez kilkakrotne przepłukiwanie zbiornika czystą wodą. Jeżeli do oprysku użyte były środki hormonalne, do płukania aparatu, węży i dysz należy użyć gorącej wody z sodą (do prania) lub zawiesiną węgla aktywowanego.

§ 46. Dostęp do aparatów używanych przy stosowaniu środków chemicznych ochrony roślin jest dozwolony tylko pracownikom przy nich zatrudnionym.

§ 47. Po każdorazowym zakończeniu pracy należy opylacze wyczyścić z proszku, a opryskiwacze przemyć czystą wodą. Jeżeli aparaty były użyte do tępienia chwastów preparatami; normalnymi (np. 2,4 D), to po zakończeniu zabiegów należy aparaturę, łącznie z wężami i dyszami, przemyć bardzo dokładnie kilkakrotnie gorącą wodą z sodą (do prania) lub zawiesiną węgla aktywowanego w ilości 75 g na 10 litrów wody. Wodę po płukaniu należy zlać do dołów i zakopać z dala od studzien i innych zbiorników wody.

§ 48. Nie zużyte środki chemiczne ochrony roślin, jak również pozostałe po tych środkach trwałe opakowania, bańki, blaszanki, beczki, powinny być tego samego dnia po zakończeniu pracy zwrócone do magazynu ze środkami chemicznymi.

§ 49. 1. Po zakończeniu prac jesienią przed złożeniem aparatów ochrony roślin do magazynu należy zdjąć z nich węże gumowe i przechowywać je w miejscu suchym i zabezpieczonym przed działaniem mrozu. Zbiorniki należy wytrzeć, tłoki rozluźnić, silniki dobrze naoliwić, opróżnić chłodnice i zbiorniki paliwa. Wszystkie części metalowe należy posmarować oliwą.

2. Aparaty ochrony roślin przed oddaniem ich do remontu powinny być dokładnie oczyszczone. Pracownicy przeprowadzający naprawy aparatów ochrony roślin powinni być powiadomieni o trujących własnościach środków chemicznych ochrony roślin i o sposobie zapobiegania zatruciu podczas dokonywania napraw.

§ 50. 1. Miejsca zaprawiania ziarna preparatami chemicznymi ochrony roślin należy tak obrać, by nie spowodować zatrucia artykułów żywności i paszy. Zaprawianie powinno się odbywać w zamkniętych, szczelnych naczyniach, specjalnie przystosowanych do tego celu.

2. Ziarna zaprawionego środkami chemicznymi ochrony roślin nawet po jego wypłukaniu nie wolno używać jako karmy dla zwierząt lub ptaków. Ziarno zaprawione powinno być wysiane w miarę możliwości tego samego dnia. Ziarno nie zużyte powinno być przekazane do magazynu ze środkami ochrony roślin lub zabezpieczone w innym miejscu przed dostępem zwierząt i ptaków.

§ 51. 1. Nie należy zakładać i zbierać trutek bezpośrednio rękami. Zatrute ziarno lub inne trutki do walki z gryzoniami w polu należy wykładać głęboko do nor przy pomocy specjalnych aparatów, butelek, szufelek lub łyżeczek.

2. Trutki w obrębie zagrody gospodarstwa należy rozkładać w miejscach tak ustalonych, aby nie zużyte ilości można było łatwo zebrać. Miejsca te powinny być zabezpieczone przed dostępem dzieci, drobiu i zwierząt domowych.

§ 52. Na polu, gdzie wyłożono trutki, nie wolno przez 45 dni od czasu wyłożenia wypasać bydła ani zbierać paszy.

§ 53. Po 2 tygodniach od chwili wyłożenia nie zjedzone przez gryzonie trutki należy zebrać i zakopać na głębokości 70 cm.

3. Przepisy specjalne dotyczące stosowania środków gazowych.

§ 54. 1. Dezynsekcję i dezynfekcję środkami gazowymi mogą wykonywać tylko specjalnie w tym celu powołane i przeszkolone ekipy lub poszczególne osoby.

2. Prace polegające na dezynsekcji i dezynfekcji takimi środkami gazowymi, jak chloropikryna, dwuchloroetan, dwusiarczek węgla, cjanowodór itp., należy bezwzględnie wykonywać w maskach gazowych zaopatrzonych w specjalne pochłaniacze, dostosowane do rodzaju zagrożenia.

§ 55. W pomieszczeniach zamkniętych, w których prowadzone są sporadyczne prace z parami, gazami lub aerosolami itp., dającymi w połączeniu z powietrzem mieszaniny łatwopalne lub wybuchowe, należy zgodnie z przepisami przeciwpożarowymi zachować wszelkie warunki uniemożliwiające zapalenie się mieszanin.

§ 56. Zabrania się otwierania beczek z cieczami palnymi przy pomocy narzędzi z materiałów iskrzących.

§ 57. 1. Do napędu wytwornicy aerosolowej należy używać benzyny samochodowej bez żadnych domieszek (spirytusu, benzolu).

2. Przy otwartym zbiorniku z benzyną nie można dołączać iskrownika.

§ 58. 1. Zabrania się napełniać zbiorniki, uruchamiać i zatrzymywać wytwornicę aerosolową w pomieszczeniach zamkniętych.

2. Wytwornicę aerosolową należy przenosić przynajmniej w odległości 1 metra od przedmiotów zamgławianych.

3. Zamgławianie w pobliżu stawów, jezior, rzek można stosować tylko przy pogodzie bezwietrznej lub przy słabym wietrze wiejącym od strony wody.

§ 59. Nie wolno przebywać w pomieszczeniach zagazowanych lub zamgławionych do czasu dokładnego wywietrzenia tych pomieszczeń albo zobojętnienia gazu lub środka chemicznego użytego w formie mgły.

4. Magazynowanie i stosowanie nawozów pomocniczych o własnościach trujących.

§ 60. Magazyn nawozów pomocniczych w miarę możliwości powinien znajdować się w pewnym oddaleniu od budynków mieszkalnych, stajen, obór, chlewni. Nie może on być urządzony w budynkach, gdzie znajduje się równocześnie magazyn zbożowy, paszowy lub żywnościowy.

§ 61. Szyby w oknach magazynu od strony nasłonecznionej powinny być zamalowane białą lub niebieską farbą. Na widocznym miejscu należy umieścić napisy: „Magazyn nawozów pomocniczych" oraz „Materiały łatwopalne".

§ 62. 1. Magazyn przeznaczony dla kilku rodzajów nawozów powinien mieć przegrody zapobiegające stykaniu się z sobą nawozów, tak aby każdy nawóz był składowany osobno. Saletry amonowej nie należy magazynować w ilości większej niż 300 ton w jednym pomieszczeniu. Wodę amoniakalną należy przechowywać w specjalnie do tego celu przeznaczonych szczelnych i dobrze zamkniętych naczyniach w miejscu możliwie najchłodniejszym.

2. Ze względu na specjalne właściwości nawozów pomocniczych i niebezpieczeństwo wywołania pożaru przy ich przechowywaniu, w szczególności przy przechowywaniu saletry amonowej, azotniaku, tomasyny i wapna palonego, należy zachować szczególne środki ostrożności.

§ 63. Nawozy pomocnicze (nieorganiczne), a w szczególności pylący azotniak, tomasynę i wapno palone, należy wysiewać przy pomocy siewników. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest wysiew ręczny z zachowaniem specjalnych środków ostrożności.

§ 64. Osoby nadzorujące prace przy wysiewie nawozów powinny dopilnować, aby robotnicy obierali właściwy kierunek pracy, w zależności od kierunku wiatru.

§ 65. Podczas wysiewu siewnikiem dolne jego części powinny być w miarę potrzeby osłonięte płachtami w celu zmniejszenia rozkurzu nawozów pylistych.

§ 66. Wodę amoniakalną należy rozlewać tylko przy pomocy specjalnych rozlewaczy.

5. Ochrona otoczenia.

§ 67. W celu uniknięcia zatruć zwierząt gospodarskich, drobiu, pszczół należy powiadomić przewodniczącego gromadzkiej rady narodowej o miejscach i dniu wykonywania prac związanych z użyciem środków chemicznych ochrony roślin na 3 dni przed ich rozpoczęciem. Na polach i w sadach opryskiwanych lub opylanych środkami trującymi i szkodliwymi należy umieścić ostrzegawcze tablice z napisem: „Roślinność zatruta — wypasanie i przepędzanie zwierząt wzbronione"; w szczególności dotyczy to pól i sadów nie ogrodzonych, znajdujących się w pobliżu dróg i ścieżek.

§ 68. Nie wolno środkami trującymi opryskiwać ani opylać roślin kwitnących, jak również wydzielających nektar, nawiedzanych przez pszczoły. Jeżeli zaistnieje konieczność zabiegu na takich roślinach, należy na 3 dni przed tym zawiadomić o tym posiadaczy pasiek w celu zabezpieczenia pszczół przed ewentualnym zatruciem.

§ 69. Przy przeprowadzaniu oprysków arsenianem wapnia (np. ziemniaków przeciw stonce) lub przy opylaniu środkami arsenowymi należy pas brzeżny pola szerokości najmniej 2 metrów opylić preparatem typu DDT (zamiast arsenianem wapnia).

§ 70. Ostatnie opryskiwanie lub opylanie może być wykonane najpóźniej na 30 dni przed zbiorem plonów. Przy uprawach ziemniaków dopuszczalne jest skrócenie tego czasu do 20 dni.

§ 71. Części zielone roślin pastewnych opryskiwanych lub opylanych środkami arsenowymi nie mogą być skarmiane. Rośliny opryskiwane lub opylane preparatami arsenowymi mogą być użyte na ściółkę po upływie 6 tygodni od ostatniego zabiegu.

§ 72. 1. Pola i pasy wokół nich o szerokości co najmniej 10 m mogą być wypasane lub wykoszone na paszę dopiero po upływie 30—45 dni od dnia opryskania ich lub opylenia środkami arsenowymi.

2. Jeżeli do opryskiwania lub opylania użyto innych środków chemicznych ochrony roślin, wypasanie lub wykoszenie może mieć miejsce już po upływie 15—20 dni. Okresy te można skrócić do kilku dni, jeżeli w międzyczasie spadł obfity deszcz. Dopuszczalność wypasu (wykoszenia na paszę) powinien stwierdzić lekarz weterynarii lub pracownik służby ochrony roślin.

§ 73. Przez pola opryskiwane i opylane nie wolno przepędzać zwierząt gospodarskich. Konie pracujące przy opryskiwaniu powinny być pilnie strzeżone, aby nie zjadły roślin lub nie napiły się trucizny. Przy opryskiwaniu arsenianem wapnia konie powinny mieć założoną na pyski ochronę metalową lub skórzaną. Konie po pracy należy dokładnie wymyć lub co najmniej oczyścić.

§ 74. Środków arsenowych nie wolno stosować na terenach objętych ochroną zwierzyny łownej w czasie ochronnym.

§ 75. Środkami arsenowymi nie wolno opryskiwać roślin warzywnych, których zielone części przeznaczone są do spożycia. Rośliny te mogą być opryskiwane lub opylane innymi środkami chemicznymi, nie później jednak niż na 30—45 dni przed ich zbiorem, a gdy chodzi o kapustę — przed zawiązaniem główek.

§ 76. Jeżeli w sadach pomiędzy drzewami stosowana jest równocześnie uprawa warzyw i krzewów jagodowych, do opryskiwań nie wolno używać żadnych środków arsenowych. Środkami arsenowymi nie wolno również opryskiwać drzew pestkowych po ich okwitnieniu. Jabłonie i grusze można opryskiwać środkami arsenowymi najpóźniej na dwa miesiące przed zbiorem.

§ 77. Środków zawierających techniczny HCH (Insox, Verindal itp.) nie należy stosować do ochrony warzyw konsumpcyjnych oraz innych upraw, jeżeli mają one być po zastosowaniu preparatu przeznaczone do spożycia lub użyte jako pasze.

§ 78. Środków chemicznych i nawozów pomocniczych nie wolno pozostawiać na polu oraz poza obrębem magazynu bez nadzoru.

III. PRZEPIS KOŃCOWY.

§ 79. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa: w z. *K. Pawłowski*

Minister Zdrowia: w z. *J. Rutkiewicz*

25

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

z dnia 17 grudnia 1959 r.

w sprawie organizacji i zakresu działania przedsiębiorstw lasów państwowych.

(Dziennik Ustaw z dnia 13 stycznia 1960 r. Nr 2, poz. 13)

(Wyciąg)

Na podstawie art. 21, 22 i 27 ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz. U. z 1949 r. Nr 63, poz. 494 i z 1950 r. Nr 49, poz. 448) zarządza się, co następuje:

.....

ROZDZIAŁ 2

Okręgowe zarządy lasów państwowych.

.....

§ 9. 1. Na czele okręgowego zarządu lasów państwowych stoi dyrektor, który kieruje całokształtem jego działalności i jest za nią odpowiedzialny.

.....

3. Do zakresu działania dyrektora okręgowego zarządu lasów państwowych należy w szczególności:

.....

6) przedstawianie dyrektorowi Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych wniosków w sprawie przyjmowania, zwalniania, przenoszenia i awansowania pracowników w zakresie zastrzeżonym do decyzji władz nadrzędnych oraz decydowanie w sprawach personalnych pozostałych pracowników.

.....

ROZDZIAŁ 4

Komisje dyscyplinarne.

§ 12. W sprawach dyscyplinarnych pracowników jednostek organizacyjnych lasów państwowych orzekają:

1) komisje dyscyplinarne przy okręgowych zarządach lasów państwowych,
2) Komisja Dyscyplinarna przy Naczelnym Zarządzie Lasów Państwowych,
3) Komisja Dyscyplinarna przy Ministrze Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego,
4) Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna przy Ministrze Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego.

§ 13. 1. Komisje dyscyplinarne przy okręgowych zarządach lasów państwowych są pierwszą instancją orzekającą w sprawach dyscyplinarnych pracowników przedsiębiorstw lasów państwowych z wyłączeniem dyrektorów przedsiębiorstw, ich zastępców i głównych księgowych.

2. Komisja Dyscyplinarna przy Naczelnym Zarządzie Lasów Państwowych jest:

1) pierwszą instancją orzekającą w sprawach:
   a) pracowników Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych z wyłączeniem dyrektora Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych i podległych mu bezpośrednio pracowników Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych na stanowiskach kierowniczych,
   b) dyrektorów przedsiębiorstw lasów państwowych, ich zastępców i głównych księgowych,
2) drugą instancją orzekającą w sprawach dyscyplinarnych rozstrzyganych w pierwszej instancji przez komisje dyscyplinarne przy okręgowych zarządach lasów państwowych.

§ 14. 1. Komisja Dyscyplinarna przy Ministrze Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego jest:

1) pierwszą instancją orzekającą w sprawach dyscyplinarnych dyrektora Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych i bezpośrednio mu podległych pracowników Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych na stanowiskach kierowniczych,
2) drugą instancją orzekającą w sprawach dyscyplinarnych rozpatrywanych przez Komisję Dyscyplinarną przy Naczelnym Zarządzie Lasów Państwowych w charakterze pierwszej instancji.

2. Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna przy Ministrze Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego jest drugą instancją orzekającą w sprawach rozpatry-

wanych przez Komisję Dyscyplinarną przy Ministrze Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w charakterze pierwszej instancji.

§ 15. Przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej działającej przy Naczelnym Zarządzie Lasów Państwowych oraz jego zastępców i członków powołuje i odwołuje Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego. Przewodniczących i ich zastępców oraz członków komisji dyscyplinarnych działających przy okręgowych zarządach lasów państwowych powołuje i odwołuje dyrektor Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych.

ROZDZIAŁ 5

Przepisy końcowe.

§ 16. Traci moc rozporządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 sierpnia 1956 r. w sprawie organizacji i zakresu działania przedsiębiorstw lasów państwowych (Dz. U. Nr 48, poz. 215).

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego: *J. Dąb-Kocioł*

26

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 21 listopada 1959 r.

w sprawie zatrudniania młodocianych w wieku powyżej 16 lat przy pracach nie wymagających kwalifikacji zawodowych w przedsiębiorstwach budowlanych, budowlano-montażowych, przemysłowych, geologicznych, transportowych i innych przedsiębiorstwach usługowych.

(Dziennik Ustaw z dnia 13 stycznia 1960 r. Nr 2, poz. 16)

Na podstawie art. 3 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226), w porozumieniu z Ministrem Oświaty oraz Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia obowiązują w przedsiębiorstwach podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz przez niego nadzorowanych.

§ 2. Zezwala się na zatrudnianie w przedsiębiorstwach określonych w § 1 młodocianych w wieku powyżej 16 lat przy pracach nie wymagających kwalifikacji zawodowych, wymienionych w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Prace, o których mowa w § 2, mogą być wykonywane pod warunkiem:

1) zapewnienia młodocianym starannej opieki i stałego nadzoru ze strony kierownictwa zakładu pracy oraz odpowiednich warunków gwarantujących bezpieczeństwo i higienę pracy,
2) poddawania młodocianych obowiązującym badaniom lekarskim i ścisłego przestrzegania zaleceń lekarzy,
3) przestrzegania norm czasu pracy, dokształcania się i urlopów wypoczynkowych,
4) przestrzegania zakazu zatrudniania przy pracach objętych wykazem prac wzbronionych młodocianym.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych: *St. Pietrusiewicz*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 21 listopada 1959 r. (poz. 16),

WYKAZ PRAC NIE WYMAGAJĄCYCH KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH, PRZY KTÓRYCH MOGĄ BYĆ ZATRUDNIENI MŁODOCIANI W WIEKU POWYŻEJ 16 LAT

Lp.	Rodzaje prac
1.	**Roboty porządkowe i magazynowe.** Wykonywanie prac porządkowych na placu budowy i w zakładach przemysłowych. Czyszczenie, sortowanie, składanie i konserwowanie składowanych materiałów, wyrobów i narzędzi. Wydawanie i przyjmowanie narzędzi i sprzętu.
2.	**Roboty ziemne i drogowe.** Ręczne wykonywanie: wykopów wąskoprzestrzennych do głębokości 1,5 m i szerokoprzestrzennych oraz nasypów, plantowanie, zasypywanie wykopów, rowów i dołów (bez usuwania ich obudowy),
	Pomoc przy pomiarach: stawianie łat niwelacyjnych i tyczek, palikowanie, mierzenie taśmą itp. Zalewanie zaprawą cementową spoin i pielęgnowanie świeżo ułożonych nawierzchni. Ręczne zrywanie starych nawierzchni (bruk, płyty, kostka bez zaprawy cementowej). Wypełnianie spoin dylatacyjnych na zimno.
3.	**Roboty murarskie.** Czyszczenie, moczenie lub polewanie cegły. Ręczne kucie bruzd i otworów w murze.
4.	**Roboty ciesielskie.** Sortowanie, oczyszczanie i składanie materiałów po-

chodzących z rozbiórki rusztowań i oszalowań. Wyciąganie i prostowanie gwoździ. Sortowanie i układanie desek do obmiaru. Łupanie i ociosywanie klinów i kołków. Przenoszenie i podawanie narzędzi i sprzętu.
Rozbieranie posadzek wykonanych z deszczułek. Układanie tektury lub papieru pod deszczułki.

5. **Roboty zbrojarsko-betoniarskie.**
Czyszczenie stali zbrojeniowej w prętach, w kręgach i konstrukcjach z zendry, brudu i lodu szczotkami lub młotkiem w otwartych pomieszczeniach. Konserwacja konstrukcji i wyrobów betonowych i żelbetowych przez polewanie wodą lub osłanianie matami.
Czyszczenie podłoża przed układaniem świeżego betonu.

6. **Roboty zduńskie.**
Sortowanie kafli i elementów według kształtu i odcieni. Cięcie drutu na klamry i wiązania podłużne. Przygotowywanie tłucznia z cegły i dachówki. Rozbieranie pieców. Czyszczenie cegły i kafli pochodzących z rozbiórki. Mycie kafli i płyt licowych. Zacieranie i kredowanie. Konserwacja narzędzi i sprzętu.

7. **Roboty malarskie.**
Mycie i skrobanie ścian. Szpachlowanie stolarki, podłóg, cokołów, listew itp. Konserwacja narzędzi i sprzętu.

8. **Roboty szklarskie.**
Przenoszenie kitu, szkła i sprzętu pomocniczego. Rozkręcanie i skręcanie ram okiennych. Czyszczenie wrębów ze starego kitu i resztek szkła. Mycie i wycieranie szyb.

9. **Roboty regulacyjne i umocnieniowe.**
Wiązanie faszyny w wiązki i kiszki przy pomocy witek i drutu palonego. Ciosanie kołków do robót faszynowych, wbijanie palików i wyplatanie płotków.

10. **Czynności gońca.**

27

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 28 grudnia 1959 r.

w sprawie zaliczania do dni przepracowanych przerw pracy w budownictwie, spowodowanych warunkami atmosferycznymi.

(Monitor Polski z dnia 12 stycznia 1960 r. Nr 2, poz. 9)

Na podstawie § 3 zarządzenia nr 223 Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 1959 r. w sprawie zaliczania do dni przepracowanych przerw pracy w budownictwie spowodowanych warunkami atmosferycznymi (Monitor Polski Nr 102, poz. 544), po porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, zarządza się, co następuje:

§ 1. W przedsiębiorstwach, w których stosuje się przepisy układu zbiorowego pracy w budownictwie z dnia 15 marca 1958 r., dni przerw w pracy lub dni przestojów spowodowanych warunkami atmosferycznymi lub działaniem siły wyższej, za które pracownik nie otrzymuje wynagrodzenia, zalicza się do dni pracy w rozumieniu § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1959 r. w sprawie zmiany warunków nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych (Dz. U. Nr 64, poz. 379).

§ 2. 1. Dyrektor przedsiębiorstwa może zarządzić przerwy w pracy, o których mowa w § 1, tylko po wykorzystaniu możliwości dania robotnikom pracy zastępczej w następujących przypadkach:

1) spadku temperatury poniżej granic, w których wykonywanie określonych robót dozwolone jest odpowiednimi przepisami technicznymi;
2) wyjątkowo trudnych warunków atmosferycznych (spadek temperatury, zawieja itp.), wskutek których pracownicy rezygnują z podjęcia określonej pracy;
3) powstania warunków uniemożliwiających zachowanie należytego bezpieczeństwa pracy (np. oblodzenie konstrukcji itp.);
4) niemożności dojazdów lub dojścia robotników do miejsca pracy, powstałej na skutek złych warunków atmosferycznych;
5) w innych, wyjątkowych przypadkach spowodowanych mrozami i opadami śnieżnymi — po uzgodnieniu z właściwym zarządem okręgowym związku.

2. Do wydawania decyzji w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 4 dyrektor przedsiębiorstwa może upoważnić kierowników budów (robót); kierownik budowy jest obowiązany uzyskać niezwłocznie potwierdzenie swojej decyzji przez dyrektora przedsiębiorstwa. W pozostałych przypadkach decyzje wydaje dyrektor przedsiębiorstwa po porozumieniu z radą zakładową.

3. W razie wydania decyzji o wprowadzeniu okresowej przerwy w pracy na skutek warunków atmosferycznych lub działania siły wyższej nie jest wymagana codzienna obecność pracowników w miejscu pracy.

4. Pracownik traci prawo do zaliczenia dni przerwy w pracy, o których mowa w § 1, jeśli nie stawił się do pracy w pierwszym dniu roboczym po upływie terminu zarządzonej przerwy w pracy.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 grudnia 1959 r.

Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych: *St. Pietrusiewicz*

Zakłady Drukarskie i Wklęsłodrukowe RSW „Prasa", Warszawa, Marszałkowska 3/5. Zam. 306. C-23.